

44320000

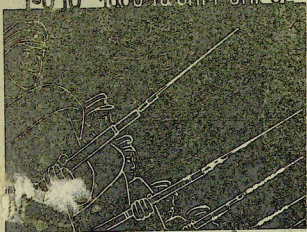
3955

ՅԻԳԿՈՒՆՏՈՒԴՈՒՆ

ԵՏԿ

ԽԱՅԱ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Գ Ե Տ Շ Ր Ա Տ
Ս Ա Ձ Ն Ն Ր Ս Տ Ք Ա Մ Ի Ն
Յ Ե Ր Ե Վ Ա Ն 1933

221

Ք. ԿՍԵԼՊՈՒՍ

196 (47)

4-

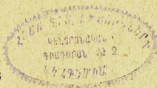

ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՆ

ՅԵԿ

ՆՄ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

~~18824~~
A 3824

Պ Ե Տ Ր Ա Տ
Ո Ա Ջ Մ Ն Ր Ո Ս Բ Ա Մ Ի Ն
Յ Ե Ր Կ Ա Ն 1933

Թարգմ. Արք. Գրգորյան Տեխ. խմբագրիչ Գ. Զեմյան
Հրատ. № 2534. Գլավիխտ № 8106 (բ)
Պատվ. № 829. Տվրամ 2000
Տարվատ 72X105 1 Թեքթուս 102,400 տղ. նը

1. ՄԱՐԴԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԶԵՆԻՆ Ե

Սպասազինման տեխնիկայի վիթխարի զարգացումը և բանակի անընդհատ մեքենայացումը չկարողացան վնասելուս նույն աչքի ընկնող դերը, վոր ժամանակակից պատերազմներում պատկանում և մարդմարտակին:

Պորժանիչը կամ ամբաստարի լուսնը, ահարկու աանկի կործանիչ գործողութունը, գերհեռամիգ հրանոթը և գնդացիքը,—ալա բոլորը մարդն և, վոր կատարում և պատերազմի գաշաում: Նրա Ֆիզիկական վարակից, նրա հմտութունից և կախված պատերազմը վարելու սահմանադրել և կործանիչ տեխնիկական բոլոր ճիշտցների մարտական նպատակներով պատագործումը:

Ժամանակակից բանակի մարտիկը միայն հրացանիվ ա. նանակով չե, վոր պինված և. նա ունի բարդ դեմքեր՝ ավանմատ արագագարկ հրացան և գնդացի: Մարտիկից պահանջվում և, վոր նա լիսվին կարողանա կատարել վոչ միայն մարտական մեքենաները, ալ և ընդունակ լինի իր գեներներն ամբողջովին սպասարծել մարտական գործերի ծանր պայմաններում:

Համադիտարանին և քաղաքացիական պատերազմները մարտական հարող գործողութունների ժամանակ մարդկային մասսաների Ֆիզիկական պատրաստակամ ության խողացած խոշոր գերի վերաբերլալ բողմաթիվ որինակներ ևն աղել: Առաջվա նման, գորքի

հիմնական տեսակները շարժունութիւնը կախված է նրանց յերթալին մարդվածութիւնից: Փորձը ցույց է տվել, վոր Ֆիզիկական տեսակեանց բավարար դիմաց-կանութիւն չունեցող զորամասերը չեթերում արելի մեծ թվով մարտիկներ են կորցրել, քան թե անմիջա-կան մարտերում: Յեթե ըստ դիտական հետազոտու-թյան ավյալների, խաղաղ պայմաններում, ամենորլա մարտական վարժութիւնները առիտ են մի բեռնվածք, վոր գերադանցում է ֆիզիկական արտազորողական աշխատանքի ամենածանր տեսակները, անկասկած, ժամանակակից պատերազմի պայմաններում աշխա-տանքը նրա չուրաքանչյուր մասնակցից պահանջում է հսկայական տոկոսնութիւն և դիմացկանութիւն՝ զանազան տեսակի դրկանքներ ու փորձութիւններ կրելու տեսակեանց, վորոնցով լի յե չեթալին-մար-տական ծառայութիւնը:

Առաջվա նման, զորքի հիմնական մասսան ամեն որ անցնում է տասնյակ կիլոմետր տարածութիւն՝ ուշադրութիւն չդարձնելով վոչ լեզանակին և վոչ էլ ճանապարհների դյուրութիւն վրա, հաճախ առանց բավարար հանդատի և այն էլ շարունակ հակառակոր-դի ողալին հորձակման սպառնալիքի տակ: Հաճախ չերթի ծանր փորձութիւնը հաջորդում է արելի ծանր փորձութիւն—մարտ: Տեխնիկալի ճնշման ներքո զգա-լի չափով փոխվել է նաև մարտական գործողութիւն-ների տակախկան: Ներկայումս առանձին մարտիկն իր անմիջական պիտի Փրամաններն ավտոմատ գոր-ծողողը չէ միտլա: Ժամանակակից տակախկան յու-րաքանչյուր մարտիկից պահանջում է առավելագուցն լեիւցի նախաձեռնութիւն և տկտիվութիւն, համա-

սութլուն՝ կովի ժամանակ, գործողութիւնների ըն-
թացքում՝ համերաշխութիւնն իր հարեաններին հետ:
Իրար փոխարինելու սկզբունքը վոչ միայն հրամանա-
տարից, այլ և շարքային մարտիկից պահանջում է
բողոքակողմանի պատրաստութիւն, հոգւա արիութիւն,
տրագ կողմնորոշում և վճռական գործողութիւնն ժար-
տի բոլոր մոմենտներում և գործասերի գրութիւն
մեջ:

Պատերազմ վարելու նոր, խմբային տակտիկան պա-
հանջում է կողիկով համախմբում և ընկերոջն ոգնե-
լու պայցմունքի բարձր զարգացումը:

Հակառակորդին գնդացիրային կրակը կարող է ստի-
պել մոտ մեկ ու կես կիլոմետր տարածութիւն վրա
վաղելով անցնել Բնական և արհեստական արգելափե-
քով լի տեղերում յուրաքանչյուր մարտիկից պահանջ-
վում է ճարպիկութիւն և ուժի ու ժամանակի ամենա-
քիչ ծախսում՝ ալդ խոչընդոտները հաղթահարելու հա-
մար, ժամանակակից պատերազմների գործողութիւն-
ների պայմաններում հաճախ կարիք է լինում բնցքա-
մարտի բռնվել, յերբ հաղթանակը պայմանագորված
է պաշտպանման և հարձակման բոլոր ձևերի լիակա-
տար տիրապետմամբ, սառնասրտութիւնամբ, համարձա-
կութիւնամբ և համառութիւնամբ:

Ժամանակակից մարտի գործողութիւնն լուրա-
քանչյուր մասնակցից պահանջվում է ֆիզիկական և
բարոյական վողջ ուժերի լերկարատե և խիստ լարում,
գորպեսզի հակառակորդից նա խլի նախաձեռնութիւն-
ներ, խախտի պայքարելու նրա կամքը:

Ինչ կարող է անել ամենակատարելագործված հրա-
ցանը, յերբ գրանով զինված մարտիկը վճռական մո-

մենտին չի պահպանում բազմաթիվ ֆիզիկական ուժ և կամք, վորպեսզի պարտութեան մասնի հակառակորդին իր հմտութեամբ ի՞նչ կարող եւ անել այն դնդացրորդը, վոր կորցնում ե իր ուժը, սառնասրտութեանը և կամքը՝ պայքարելու մինչև այն մոմենտը, լեքրեա մինչև այդ պետք եր մաքսիմալ արագութեամբ և և դիպուկ նշան բռնելով՝ հակառակորդի վրա բաց թողնել ժապավեն ժապավենի յետևից: Ի՞նչ պուտ կարող ե ընել նույնիսկ ամենակատարելագործված հակադասը, յեթե դասակիր մարտիկն անընդունակ ե ֆիզիկական մեծ լարման պայմաններում նրա մեջ աշխատելու, յեթե նա մարդված չե հավասարաշափ, հաճախ նաե խորը շնչելու զանազան ախպի ֆիզիկական աշխատանքների ժամանակ, Յերթային—մարտական կյանքի ամենարդժապան խոչընդոտների և դժվարութեաններին հաղթահարումը բացարձակ անհրաժեշտութեան ե սանդժում, վորպեսզի լուրջաճանչուր մարտիկ նախապես ունենա համապատասխան հոգե-ֆիզիկական հատկութեաններ և կիրառող շարժիչ հմտութեաններ:

Յեզ վերջապես, ժամանակակից պատերազմը քարուքանչ ե անում ֆրոնտի սահմանները, անակնկալ կերպով մարտական դործողութեանները տեղափոխում ե դեպի թիկունքի հետավոր մասերը: Այստեղ քաղաքակտն, դասակարգային դիտակցութեան դաւընթաց բացառիկ կարևոր դեր են խաղում բնակչութեան կազմակերպվածութեանը, նրա կարգապահութեան օտվորած լինելը և այլ մարտական ունակութեաններ:

Ներկայումս անդամ շարքային մարտիկին առաջադրվող բազմաթիվ պահանջների վերլուծութեանը մեզ

այն յեղբակացութեան եւ ընթում, վոր ժամանակակից
մարտիկն անհրաժեշտ հատկութիւնների եւ ունակու-
թիւնների մեծ մասը կարող եւ ձեռք բերել նախ քան
բանակ կանչվելը:

Յնթե կարմիր բանակի բարձր դասակարգային գի-
տակցութիւնը եւ հեղափոխական հերոսութիւնն ապա-
հովում եւ նրա դասակարգային կազմով, սոցիալիզմ
կառուցող միլիտնավոր աշխատավորներէ մեծագույն
ենտուղիակով եւ լավ դրոված քաղաքական դասար-
բակութեան սխառեմով, ապա յերկրի աշխատանքութեան
դործի տեսակետից՝ մասսաների Ֆիզիկական աշա-
րասաման ուղղութեամբ, դեռևս խոշոր եւ անհետաձգե-
լի աշխատանք ունենք կատարելու:

Ձ. ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱՆ ՅԵՎ ՍՊՈՐՏԸ
ՆԱԽԱԶՈՐԱԿՈԶԱՅԻՆ ՌԱԶՄԱՆԱՆ ՊԵՏՐԱՍՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԻՄՔՆ ԵՆ ԿԱԶՄՈՒՄ

Ժամանակակից պատերազմը բնակչության հսկայական մասսաների պատերազմն է: Ըստ հնարավորին ավելի մեծ թվով զինապարտ կոնտինգենտների ազդական գործը սովորեցնելու անհրաժեշտությունը դեմ է առնում խաղաղ պայմաններում դենքի տակ հսկայական բանակ ունենալու տնտեսական և քաղաքական անհնարինությունը: Համաշխարհային պատերազմը բոլոր խոշորագույն կապիտալիստական յերկրներում առաջ բերեց բնակչության նախազորակոչյան բազմական նախապատրաստություն զանազան ձևեր: Ի հարկե, այս նախապատրաստությունը չկարողացավ բազմավարժական մշտական հավաքույթի ձև ստանալ: Ռազմական միաձեռն աշխատեց միջոցներ վորոնել բազմական պատրաստության գործն որդանապես դաստիարակչական աշխատանքի մասսայական ձևերի հետ կապելու, վորոնք հնարավորություն կտային սքողելու ամեն տեսակի միլիտարիստական պատրաստություն: Ռազմական միլիտարությունների գործունեությունը ծավալվեց այն ուղղութամբ, վոր բոլոր դպրոցական հիմնարկությունների ծրագրերում մտցվեն բազմական դիտելիքների և ունակությունների տարրեր: Պատե-

ըստ վարելու համար մասսաներին անհրաժեշտ քաղաքական պատրաստութեան գործն առաջ եր տարվում վոչ միայն պետական ապարատի, այլ և բուրժուական հասարակական-դաստիարակչական կազմակերպութեաններէ ամբողջ ցանցի միջոցով: Հասուկ ուշադրութեան առարկա դարձան Ֆիզիկուլտուրան և սպորտը, վարոնց բազմական նշանակութեանը բավական ակնհայտորեն յերևան յեկամ մի շարք թրկերներում համաշխարհային պատերազմից առաջ: Ֆիզիկական վարժութեանները, շունհնալով իրենց մրցակիցը մյուս մեթոդներէ շարքում, հնարավորութեան են տալիս մարմնամարզութեան, սպորտի կամ խաղերի ձևով մարտիկին տալ նրան խիստ անհրաժեշտ հատկութեաններ և ունակութեաններ՝ սքոզելով այդ բոլորը խաղաղ լողունքներ—ընակչութեան առողջութեան պահպանման և Ֆիզիկական դաստիարակութեան շղարշի տակ:

Ամենից կարևորն է այն, վոր Ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտը թույլ են տալիս համապատասխան քաղաքական հաստատութեաններին ու կազմակերպութեաններին վերցնել իրենց վրա բանակի համար դժվարին մի գործ, ինչպիսին Ֆիզիկական կրթութեանն է: Բնակչութեան ազգայնա-շովինիստական դաստիարակութեան զուգընթաց, Ֆիզիկուլտուրան և սպորտը, վորպես մասսաների արտադրային բազմային պատրաստութեան ձև, ավելի և ավելի լին դեպ իրենց գրավում միլիտարիստներէ ուշադրութեանը: Միթե Ֆիզիկուլտուրական սյուների (колонна) գեղաշարութեանը և աշխուժութեանը, հազարավոր մարտիկներէ կանոնավոր, ճիշտ ու միտժամանակ կատարվող շար-

ժողովները ռազմական դործադրման բաժնարար ցուցա-
նելը չեն հանդիսանում: Միթե կոլեկտիվ դիսցիպլի-
նան, համախմբությունը և ֆուտբոլային, սեղանային
կամ բասկետբոլային ջոկատների տակտիկան չի առ-
լիս դաստիարակչական այնպիսի եֆեկտ, վոր անմի-
ջապես մոտ և ժամանակակից ռազմական պատրաս-
տության շահերին: Միթե դահլավորը, վոր ազատու-
րեն հաղթահարում և ձյունապատ տարածություննե-
րի դժվարությունները, լեռահարկանի տան բարձրու-
թյունից թռչանի պես ջրի մեջ նետվող լողորդը, կամ
անվեհեր տուրիստը, վոր անդուհդի վրա մազլյելով
բարձրանում և ուղղահայաց ժայռերով, մարտիկ ու
հրամանատար պատրաստելու համար ցանկալի մատե-
րիալ չեն հանդիսանում: Մի շարք սպորտային խա-
ղեր և առանձին ֆիզիկական վարժություններ միա-
ժամանակ ռազմա-կիրարկելի ձևեր են: Վերջապես
միթե դորակոչական մասսաների ֆիզիկական զարգա-
ցումը (դրությունը) չի պատկանում բանակը լրացնե-
լու կարևորագույն վորակական ցուցանիշների թվին:
Վերջին տասնամյակի պրակտիկան ամենուրեք հաս-
տատել և, վոր զորակոչիկ-սպորտսմենները տալիս են
առողջական դրության տեսակետից խոտանված (брак-
куемы) մարդկանց ավելի քիչ տոկոս: Ապացուցված
և, վոր բնակչութան մեջ սպորտի լայն զարգացումը
և դպրոցներում ֆիզիկական դաստիարակության առ-
ցիոնալ դրուլթը շատ դրական կերպով են անդրա-
դառնում ռազմական ծառայության պիտանի դորակո-
չիկների ընդհանուր թվի ավելացման վրա:

Նկատի ունենալով Ֆիզիկուլտուրական և սպորտա-
յին աշխտատանքների բազմակողմանի բարձրագիտաբար-
կելի նշանակությունը, անսխալորեն կարելի է ավել
աշխատանքները դասել բնակչության նախազորա-
կույակուն արտաբանություն հիմնական ձևերի
վրա:

3. ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՆ Ի ՍԳԱՍ ՄԻԼԻՏԱՐԻՍՏՆԵՏԻ

Արդեն անցալ զտրում Քրանս-պրուսական պատերազմի ժամանակ, մարմնամարզական (առքնխրային) կազմակերպությունները ուղղմական դարձին ծառայելու փալլուն որինակ ավին: Վերջին համաշխարհային պատերազմը բոլոր խոշորագույն յերկրների կառավարություններին ստիպեց ամենալուրջ ուշադրություն դարձնել Ֆիզկուլտուրայի և սպորտի բաղմակողմանի ոգտագործման վրա՝ ուղղմական նս. խապատրաստության նպատակով: Վերսալլի խաղաղության դաշնագրից անմիջապես հետո սկսում և յնուանդուն աշխատանք սպորտի մասսայական պրոպագանդի գործի շուրջը: Սպորտային—կամավոր կազմակերպություններն աճում են, ինչպես սունկերն անձրեվից հետո: Այսպես, որինակ՝ Գերմանիան, վոր մինչ համաշխարհային պատերազմը սպորտամարմնարզական հասարակական միավորումների մոտ 3 000 000 անդամ ունեք, ներկայումս այսպիսի կազմակերպությունների 7 500 000-ից ավելի անդամ ունի: Ֆրանսիայում կազմակերպված ձևով սպորտով պարապում են մօտ չորս միլիոն մարդ: Չապոնիայում սպորտային միությունների անդամների թիվը հասնում և վիթխարի չափի—7 000 000 մարդու: Անգլիան և Ամերիկան ամեն մեկը մոտ 5 000 000 կազմակերպված սպորտամեններ և մարմնամարզիչներ ունեն, իսկ Չեխո-Սլովակիան ունի մոտ 1 250 000 հոգի:

Հեհաստանում կարև ժամանակի ընթացքում սպորտա-
յին-մարմնամարզական կամավոր ընկերութլունները և
միութլուններն անեցին 200 000-ից ավելի մարդով և
լարունակում են արագորեն տեել: Սպորտային միութլունների ալապիսի արագ անում մենք տեսում ենք
հակ մնացլալ բոլոր արդլունաբերական չերերներում:

Ամենուրեք հատուկ սաղադրութլուն են դարձնում
Ֆիզիկական դաստիարակութլան վրա՝ ուսումնական
կամնարկութլունների դժով:

Իրա ամենադիալուն որինակը կարող և հանդիսա-
նալ Ֆրանսիան, ուր ասղմական մինիսարութլունը
բացառիկ սաղադրութլուն և դարձրել Ֆիզիկալաութլալի
վլա Այնտեղ բնակլութլան Ֆիզիկալաութլան ղեկա-
վարութլունն անմիջականորեն կենարոնացած և Ֆիզի-
կական դաստիարակութլան և սպորտային դժով զբաղ-
վլ ուսղմական մինիսարի սղնականի ձևաքում: Ֆրան-
սիայի ուսղմական մինիսարութլունը յուր պահանջն և
թլադրում վոչ միայն դաստիարակական և ասղղա-
բա աղխասանքներ վարսղ մինիսարութլուններին,
այև բոլոր սպորտային հասարակական կաղմակերպու-
թլուններին: Ֆիզիկական պատրաստութլան բնագա-
վտում յեղած նվանումները կաղվում են դարոցներ
ում կիրառվող ուսումնական ժբագրերի հետ և խթան-
վում են դանաղան տեսակի արտանութլուններով, ինչ-
պև որինակ նախասղատվութլան իրավումք տեխնի-
կական գորտմասեր, ուսղմա-վարժական հիմնարկու-
թլուններ ընդունվելու, ուսղմական ծառայութլան
ժասնակամիշոցի կընառում և ալլն: Հունգարիայում
չերասարդութլան Ֆիզիկական դաստիարակութլու-
նը ալատարված և վարպետ ընդհանուր պարտադիր

պետական գործ և փաստաբեկն ֆոխարինում և Վեր-
սայլի դաշնագրով արգելված ընդհանուր դինսվորական
ծառայութունը: Թիդիկական դասախարակութչան ան-
միջական ղեկավարն այդտեղ հանդիսանում և ինքը
դիկասատար Խորտին, վորն այս սասլարիդում աշխատան-
քի չե նետել մոտ 30 000 սպա: Լեհաստանում բնակ-
չութչան Ֆիդիկական պարտաստութչան հոգան ամ-
բողջովին մարշալ Պիլսուզսկու ձեռքն և անցել: Իտա-
լիայում Ֆիդիկուլտուրայի և սպորտի գերագույն ղե-
կավարը Մուսոլինին և: Բուլգարիայում Ֆիդիկական
դասախարակութչան պետական կոմիտեն գտնվում
Փաշիստ սպաների անմիջական ղեկավարութչան ներ-
քու: Աշխարհի համարչա բոլոր խոշորագույն չերկրնե-
րում բուրժուազիայի շանքերով բնակչութչան Ֆիդ-
իկական պարտաստութչան դործը լայն թափ և ստա-
նում, և ամենից առաջ հետապնդում և միլիտարիստա-
կան նպատակ: Ամենուրեք ղնկավար պոտանրում սպ-
յութչունն և կանգնած: Թիդիկուլտուրայի սաղմակեն
նշանակութչան մասին բացահայտորեն խոսում են ոչ
միայն մինխարները, այլ և բուրժուազիայի մերձայր
ողնականները—սոցիալ-Փաշիստները (Պոլ Բենկոը
Ճրանսայում, բանվորական սպորտի ղեկավարնը
Գերմանիայում և Լյուցերնի ռեֆորմիստական սպ-
տական ինտերնացիոնալի այլ սեկցիաներում): Ֆի-
կական կուլտուրան և սպորտը նբանք գնահատումեն
վորպես բնակչութչան սաղմական պարտաստութչան
«ձևեր», վորոնք չեն կարող արգելվել միջադպրոն
վոչ մի դաշնագրով:

Բնակչութչան մեջ բուրժուազիայի կողմից կատար-
վող Ֆիդիկուլտուրայի և սպորտի տարածման հսկա-

կան աշխատանքը սերտորեն կապված է բուրժուա-
զիայի կողմից բանվոր դասակարգի վրա քաղաքա-
կան և տնտեսական հարձակում գործելու հետ: Չբա-
վականա՞նալով կամավոր սորտ-մարմնամարզական
միութիւններէ դարգացմամբ, վորոնց անդամներէ
80—90 տոկոսը պրոլետարներ են, կապիտալիստները
եկամսանխոյի՞ տիպի սպորտական ակումբներ են
կապակերպում անմիջապէս ձեռնարկութիւններում:
Այդ ակումբներէ նպատակն է բանվորներին և ծա-
ւայողներին գրավել դեպի սպորտ, հեռացնել նրանց
լազաքական սլաքարից, աշակցել պրոլետարական
աստաներին դաստիարակվելու՝ ձեռնարկատերերի հետ
խաղող աշխատակցելու վոզով, ինչպէս նաև արմա-
տակն ծառայել կապիտալիստական ռացիոնալացման:
Բուրժուազիան աստուգենն բաց և թողնում միջոցներ՝
ստատիստիկական սպորտ-ակումբներէ համար: Նա լիովին
նահատում է այն ծառայութիւնը, զոր նրան կմա-
տուցի և արդեն մատուցում է սպորտը՝ գործադուլի
ժամանակ: Դաստիարակելով յուր բանվոր անդամնե-
րն «արդյունաբերական խաղաղության» վոզով, ձեռք
բռնով խաղող ժամանակ կապիտալիստներէ համար
շահյկ-բրեխերներէ (գործադուլաբնիներէ) կադրեր,
ստատիստիկական սպորտ ակումբները պատերազմի ժա-
մայակ բնականորեն սեռք է յերկրի պաշտպանու-
թիւն և ֆրոնտի համար կամավորներ հալածա-
գրու պրոպագանդայի կենտրոններէ դեր խաղան:

Բնակչութեան աստղղության պահպանման, լերի-
տաարդության ֆիզիկական ուսուղղության և դաստիար-
բության լոզունգի տակ ֆիզիկալաուրայի ոգտին
յեանդուն պրոպագանդ մղելով, բուրժուական կառա-

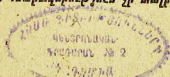
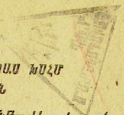
վարութիւնները ձգտում են ամենից առաջ արժանի
բարձրութեան զրա դնել Ֆիզիկական դաստիարակու-
թյան գործն ուսումնական հաստատութիւններում
իսկ մյուս կողմից՝ կամաւոր ֆիզիկուլաութեան շարժ-
ման համար աղանձովել իսկական մասսայական բնույթ
և համապատասխան ծրագրային բովանդակութիւն:
Այսպիսով ֆիզիկուլաութայի մասսայական բնույթ
նրա ստղծականացման հետեանքը չէ, այլ բնդհակ-
ոսկը, վերջինս լաչն չափով կենսագործելի չէ միտն
ֆիզիկուլաութայի մասսայական դարդարման գեղքան:
Այս բարբն տնա աչն հիմնականն ե, զոր միլլա-
րխաներին թուլլ ե տալլա հնարավոր չափով ֆի-
զուլաութան լիովին ի սպաս դնել բնակչութեան ող-
մական պարաստութեան գործին:

4. ՅԻՉԿՈՒՂՏՈՒՐԱՆ Ի ՍՊԱՍ ԽՍԷՄ
ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ

Սպորտը միլիտարիզացիայի լինելու իր գործնական աշխատանքներում բուրժուազիան բնականաբար ստիպված է բնակչության մասսաների առջ ամեն կերպ սքողել լուր բուն նպատակները: Յեթնամյան հաջողվեց կամավոր սպորտ-մարմնամարզական շարժումը մասսայական գործուն դարձնել, այդ պետք է դադարի չափով վերադրել այն խորը համակրանքին, և հետաքրքրությանը, վոր բնակչությունը տածում է դեպի ֆիզկուլտուրան: Փորձերը ցույց են տվել, վոր բունի կերպով սպորտ-մարմնամարզական կազմակերպություններում զուտ ռազմական—շարային և տակտիկական պարապմունքի տարրեր մտցնելիս, բուրժուազիան դեմ է առել այդ կազմակերպության անդամների ընդդիմադրությունը: Լավագույն դեպքերում, նման մեթոդներ մտցնելիս, մասսայորեն հեռացել են այդ կազմակերպություններից:

ԽՍԷՄ-ում ֆիզիկական կուլտուրան, վոր դեկավարվում է պետական հիմնարկությունների և հասարակական կազմակերպությունների կողմից, չի կարող լքել իր պաշտպանության գործը լուր կարևորագույն խնդիրներից մեկը չհամարել: Յերկրի բնակչության և տերիտորիայի համեմատություն փոքրաթիվ կարմիր բանակը լիովին հնարավորություն չի տալիս ռազմա-

A 3824
1988

կան պատրաստման համար իր շարքերն ընդգրկելու
դինապարտ ամբողջ կոնտինգենտը: Աշխատավորների
հսկայական մեծամասնությանը ԽՍՀՄ պաշտպանու-
թյան համար պատրաստվում և պարբերական կարճա-
տև հավաքներում կամ վարչկա տերիտորիալ մասերի
փոփոխվող կադմ, կամ թե արտադորային կարգով:
Մարտական ուսուցման ժրագիրը ներկայումս այնքան
ընդարձակ է, վոր կարող և բավարար կերպով կիրառ-
վել այդ հավաքների ժամանակամիջոցում միայն այն
գնակում, չերբ սոփորողներն ավելի բռնավորվեն
և յուրացնեն այն: Միանգամայն ակնհայտ է, վոր
տերիտորիալ մասերում չափազանց կարճատև ժամա-
նակամիջոցում և ճաղմտկան պատրաստության ար-
տադորական միջոցներով վոչ մի հնարավորութուն
չկա մարտիկներին ապու անհրաժեշտ կիրարկելի ֆի-
զիկական պատրաստութուն և մարզվածություն: Բա-
ցի դրանից, մարտական պատրաստության ամբողջ
հաջողութունը տերիտորիալ մասերում և ուսուցման
արտադորային կայաններում մեծ չափով կախված է
ուսանողների ֆիզիկական պատրաստութունից: Զի-
նապարտների հիմնական մասան գյուղացիներն են:
Նրանք բանակ են գալիս ֆիզիկական մի շարք հատ-
կություններով, վորոնք արտացոլում են այն առարկա
հոդադործական ախատանքի նախնական ձևերի յեր-
կարատև ազդեցությունը: Այդ հատկությունները մեծ
մասամբ ազդակի հակառում են այն պահանջներին,
վոր պեք և բավարարի ժամանակակից մարտիկը:
Շարժունության, ճարպկության, նախաձեռնության,
ակտիվության և կալեկալի ունակությունների բացա-
կայութունը մեծ խոչընդոտ է հանդիսանում հարմիր

բանակում կարճ ժամանակում յուրացնելու այն բաղ-
մաթիվ առդմական ունակությունները, վերոնցից կադմ-
վում է ժամանակակից մարտական ուսուցումը:

Յեթի հաշվի առնենք այն, վեր նարմիր բանակը
յուր մեծամասնությամբ բազկացած է տերիտորիալ
մասերից և վեր ՍՍՀՄ աշխատավորների ճնշող մեծա-
մասնությունն իր առդմական պատրաստությունն
ստանում է կարճ հավաքների կարգով (տերիտորիալ և
արտագորական), այն ժամանակ Ֆիզիկուլտուրայի նշա-
նակությունը յերկրի պաշտպանության համար մաս-
սաների պատրաստման գործում ավելի ակնհայտ
կդառնա: Այդ նշանակությունը մեծ է: Նա չի սահմա-
նափակվում միմիայն Ֆիզիկական դաստիարակության
հարցերով, վերոնք բաղմական վարժության անհրա-
ժեշտ հիմքն են կազմում, այլ տարածվում և նաև մի
շարք կազմակերպչական և դաստիարակչական մոմենտ-
ների վրա, վերոնք անմիջականորեն կապ ունեն մաս-
սաների պատրաստման հետ՝ պաշտպանության գործի
համար: Այստեղ տաղի՞ն հերթին պետք է հաշվել փո-
փոխիկների և դորակոչիկների հետ հավաքման շրջա-
նում կատարվելիք աշխատանքը, վեր կազեքագույն
աշխատանքից մեկն է, տերիտորիալ մասերը հավաքե-
լու հաջողության և ընդհանրության արտագորային մաս-
սական պատրաստության, մանավանդ լսրիտասար-
դության նախագորակոչային պատրաստության հա-
մար:

Հարկ չկո յերկար լսոսել այն մասին, վեր մասա-
լական Ֆիզիկուլտուրան շատ մեծ առնչություն ունի
դորակոչայինների Ֆիզիկական կացության հետ: Շնոր-
հիվ մի շարք հանդամանքների (բանվար դասակարգի

և գյուղացիութիւն հիմնական մասսաների նյութական ծանր դրութիւնը ցարիզմի ժամանակ, համալիարհալին և քաղաքացիական կռիւնքը և այլն), Կարմիր բանակ կանչվելու ժամանակ վոչ պիտանի ճանաչված նորակոչիկներին թիվը դեռ շատ մեծ է: 1928/29 թ. գորակոչիկներին վրա կատարված մասսայական հասուկ հետազոտութիւնները լերևան բերին, վոր առողջութիւն կողմից Ֆիդկուլտուրնիկ գորակոչիկներն ավելի քիչ վոչ-պիտանի գորակոչիկներ են տալիս քան Ֆիդկուլտուրայով չպարագած գորակոչիկները:

Բացի իր առողջարար և դաստիարակչական նշանակութիւնից, Ֆիդկուլտուրան կարող է խոշոր սպառաւալ լերկրի պաշտպանութիւնը նաև կազմակերպչական տեսակետից: Ֆիդկուլտուր կազմակերպութիւններն, ընդհանուր շահերն անմիջականորեն բավարարելու հիմունքով մասսաներին համախմբելով, իրենց աշխատանքը լավ հիմքերի վրա դնելու դեպքում դառնում են դիսցիպլինայի յենթարկված և հեշտ կառավարվող կուլեկտիւններ: Այս տեսակ կուլեկտիւնները կարող են լայնօրեն սպառազորովել լերկրի պաշտպանութիւն պահանջներից առաջադրված զանազան տեսակի խընդիրներին համար (հիվանդապահների խմբեր, պաշտպանութիւն հակաողալին և գազային խմբեր, կապի, պահեսաների, ձեռնարկութիւնների և հիմնարկութիւնների խմբեր և այլն): Վորքան զալիք պատերազմը մարտական գործողութիւնները տեղափոխելու լս թիկունքի խորքերը և թշնամուն դիմադրելու համար պահանջվում է մասսաների մեծագույն կազմակերպվածութիւն ու դիսցիպլինարութիւն, այնքան խոշոր կլինի Ֆիդկուլտուր կազմակերպութիւնների դերը

լերկրի պաշտպանութիան գործում, կապիտալիստական լերկրներում սպորտ-մարմնամարզական կազմակերպությունները հաճախ մասնակցում են ռազմական մասերի վերձեռնի, ժամանակի շտապ աշխատանք կատարելով:

Բուրժուազիան ստիպված է ամեն կերպ քողարկել սպորտ-մարմնամարզական կազմակերպությունները ռազմական նպատակով օգտագործելու իր ձեռնարկումները: Ահող հանամիլիտարիստական պրոպագանդայի ազդեցություն առկա միայն լազմաթիվ բանվորական, այլև բուրժուական սպորտակումբներ վճարակառույցներ մերժում են իրենց աշխատանքներում մտցնել վորևև ռազմական տարր: Ի հարկե, բանն արտաքին ռազմականացումը չե: Բուրժուական սպորտի ռազմական նշանակությունն առաջին հերթին նրա մասսայականության (թափի), ֆիզկուլտուրական և քաղաքացիաստիարակչական աշխատանքների դրույթի և բովանդակության մեջ է: Չնայած պաշտոնական հայտարարություններին և լողուններին այն մասին, թե «սպորտը քաղաքականությունից հեռու լե կանգնած», այնուամենայնիվ նա լայնորեն կիրառվում է ամենացայտուն ազգային-շովինիստական և ֆաշիստական տոնով: Թե բուրժուազիան ինքն ինչպես է դնահատում սպորտի ռազմական նշանակությունը, այդ մասին լսենք բուրժուական, սպորտ-մարմնամարզական շարժման անանավոր դեկավորներին:

Փիզիկական կուլտուրայի համագերմանական պետական կոմիտեի նախագահ բոլշևիկ Լեվալլը «Գերմանական ֆիզիկական դաստիարակությունը» վերնագրով իր հոդվածում գրում է հետևյալը.

«Ինչպես վոր պատերազմի ժամանակ պետք
եր դանել պակասող հումուրթին փոխարինող
նյութ, այնպես ել ալժմ պետք ե դանել ազգմա-
կան դպրոցին փոխարինողը: Նրանք կարող ե
փոխարինել միմիայն ճիշտ գրված ֆիզիկական
դաստիարակութեան լայն տարածումը»:

«Ռազմական ծառայութեան միջոցով ուսուցումը
վերջացավ թե չե, նրան փոխարինելու չե ֆիզի-
կական հուշառարան, մոքն ինչքան հնարավոր ե,
լայն կերպով պետք ե ընդգրկի բնակչութեանը
բացահայտորեն հայտարարում ե Իերմանիայի ֆիզի-
կական դաստիարակութեան ակամավոր ներկայացու-
ցիչներին մեկը, Բեռլինի համալսարանի պրոֆեսոր
բնախոս Ռուբեները, ժի բլոշյուրում դետեղված՝
«Մպորտ, գլուդամանտեսութեան ե ժողովրդական տաղ-
շաստհութեան» վերնագրով իր հոդվածում»:

Պրոլետարական դիկտատուրայի չերկրում, ուր
շահատավորներին ազգմական պատրաստութեանը
հարկավոր ե վոչ թե թալտոնիական պատերազմ վա-
րելու համար, ալլ պրոլետարիատի հեղափոխական
նվաճումները պոշտպանելու ե սոցիալիստական շի-
նարարութեանը պահպանելու համար, հեղափոխական
մարտական պարտքը կատարելու պատրաստութեանը
հանդիտանում ե մեր չերկրի ընտրական իրավունքով
ոգամող յուրաքանչյուր քաղնքացու պատվավոր պար-
տականութեանը:

Իանի դեռ դասակարգայնորեն թշնամի կապիտա-
լիստական չերկրների ողակով շրջապատված պրոլետա-
րական պետութեան սոցիալիստական խաղող շինու-
րարութեանը կարող ե ծավալվել միայն լուր պաշտ-

պանուհակութեան պայմաններում, աշխատավորների
ուսումնական պատրաստութունը դառնում է այն կա-
րևարագույն խնդիրներից մեկը, վերի կենսապարծման
համար պետք է մտքելիքադիտելի լինթարկել խորհրդա-
յին կառավարութեան արամուդութեան ասկ յեղած
ըտրք միջոցները Դրա համար էլ մոտիկ ժամանակա-
տեղանում, լերք իմպերիալիստների գինված հարձակ
ման վտանգն ընդհուպ կախվել է ԽՍՀՄ վրա, մեր
Ֆիզկուլսուր առխասանքները պեճ է արվեն յիվ գարգա-
նան յերկրի պատկանումակութեան ամրացման գործին
առավելագույն չափով ծառայելու ետանի քակ, աշխա-
տավորների ուսումնական պատրաստութեան դործին՝
կարծիր ըանակի նդորութեանն ուժեղացնելու համար:

5. ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱՅԻ ՌԱԶՄԱԿԱՆ
ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Յերկրի պաշտպանութեան շահերը պահանջում են,
վոր խորհրդային ֆիզկուլտուրան կատարի հետևյալ
աշխատանքները.—

ա) Պատրաստի բանվորա-գյուղացիական յերիտա-
տարդութեան զորակոչային մասսաները ֆիզիկական
տեսակետից այն չափով, վոր բանակում գտնված ժա-
մանակամիջոցում հետադա պատրաստութեանը սահ-
մանափակվի ռազմա գործնական կատարելագործումով
և մարզանքներով:

բ) Աշակցի աշխատավորների և տերիտորիալ մա-
սերի և աշխատավորների մարտիկների հեղափոխա-
կան-դասակարգային դաստիարակութեանը՝ նրանց
ֆիզիկական պարզացմանն ու ամրապնդմանը. աշխա-
տավորներն արտագորական կարգով անցնում են
այդ ռազմական պատրաստութեանը:

գ) Նպաստի պահեստի զինապարտները կատար-
ելիաները ֆիզիկական կացութեան համապատասխան
մակարդակի վրա պահելու:

դ) Նպաստի մասսաների ակտիվութեան և ինքնա-
գործունեյութեան զարգացմանը՝ ֆիզկուլտուրայի ա-
պարիզում:

ե) Աջակցի Պաշտ-Սվիաքիմին՝ լերկրի պաշտպանութիւն համար մասսաններէ կազմակերպ ան և պատրաստման գործում:

դ) Ապահովի, մորիլիզացիայի դեպքում, կամավորներէ կազմեր մարտական ծառայութեան այն ճակատամատում, ուր մանավանդ մեծ և ֆիզիկական զարգացած ու կոմպլած մարդկանց նշանակութեանը (հետախուզներ, ղնդացրորդներ, զբառագնացքի գնկավարներ և այլն):

է) Հնարավոր դարձնի բնակչութեան ֆիզիկական պատրաստման աշխատանքներէ քանակական և շորակական հաշվառումը:

Վերոհիշյալ խնդիրներէ շրջանակը լիովին ամփոփում և այն բոլորը, ինչ-վոր հնարավոր և ֆիզիկական կուլտուրայի միջոցներով և մեթոդներով կատարել բնակչութեան մեջ տարվելիք ազգա-դաստիարակչական և ազգա-զարգացման աշխատանքի բնագավառում:

Ավելի զարգ դարձնելու համար վերլուծենք այն կոնկրետ պահանջները, զորոնք տրվում են ժամանակակից բանակի մարտիկին՝ նրա ֆիզիկական պատրաստականութեան վերաբերյալ: Այդ կոգնի մեզ ֆիզիկական դաստիարակութեան ու սպորտի «ազգականացման» գործնական աշխատանքներում ճիշտ կողմնորոշում մտցնել:

Կարմիր բանակի մարտիկը, զոր անձնվիրորեն նվիրաբերել և յուր կյանքը սոցիալիզմի համար մղվող հեղափոխական պայքարի գործին; պետք է

ա) Ֆիզիկատես լիովին առողջ լինի.

բ) Ունենա բարոյական և կամքի մի շարք հասկումներ, վերոնցից վարդապետ են նրա վարքը մարտի պայմաններում՝ նախաձեռնութիւն, տիրութիւն, վճարականութիւն, ստանարչութիւն, հաստատականութիւն և համատեղութիւն, քաջութիւն և կարգապահութիւն:

գ) Լինի ֆիզիքապես լավ դարգացած, արագաշարժ, ֆիզիքական աշխատանքներում տոկուն:

դ) Ունենա լարված և տեսական ֆիզիկական աշխատանքի համար մարզված կրծքա-անոթային սխտան և շնչառութիւն սպարաթիւն—թոքեր:

ե) Լավ կոփված լինի արտաքին միջավայրի կլիմայական ամեն տեսակի պայմաններին դիմանալու համար:

Քացի ընդհանուր ֆիզիկական այս հատկութիւններէց, ժամանակակից մարտիկը պետք է լավ մարզված լինի մի ամբողջ շարք գործնական ունակութիւններէ: ասպարիզում, վերոնցից առաջ է դալիս մարտիկի ֆիզիկական աշխատանքը ժամանակակից մարտական պարագաներում: Այս ունակութիւնից հիմնականները հետևյալներն են.

Վաղի յիվ վազի դանազան վարիչում, որվա այս կամ այն ժամին, դանազան արագութիւնը, լիակատար մարտական սարքով, նպատակ ունենալով վերձեւ արագութիւնը (վազքի) և տակունութիւնը (յերթի):

Յուշխաղացում հեմման փոք ստիւծութիւնը, սոզոսկում դանազան յեղանակներով:

Հարաբարեղ զոհազան բնական յիվ սրհետական խոչընդոտներ՝ դանազան վոստյուններէ, տնհատական, կոչիկալով մաղցման և այլ աշխատանքներով:

պէս հիմք ալն չափով, ինչ չափով վոր զորքի շարա-
յին, հասուկ և դաշտային ուսուցումն զգալի չափով
Ֆիզիկական աշխատանքի ալլաձևութիւնն և:

Բացի վերոհիշյալներէց, յուրաքանչյուր մարտիկ
պետք է

ա) ժանտի լինի անձնական և հասարակական
(ընդհանուր և ազգական) տնօրջապահութեան հի-
մունքներին:

բ) կարողանա տուտիւն ողնութիւնն հասցնել թե
իրեն և թե ընկերոջը:

գ) կարողանա գործնականորեն կիրառել ֆիզիկա-
կան կուլտուրայի միջոցները:

Դ Պ Ր Ո Ց Ի Դ Ե Ր Ը

Վերոհիշյալ թվարկէից պարզ է, վոր դպրոցական
հասակից սկսած մարտիկի ֆիզիկական պատրաստու-
թեան հիմքը պետք է և կարող է ալլապէս դրվել, վոր
նա դառնա աշխատանքային ընդհանուր դաստիարա-
կութեան և կրթութեան անբաժանելի մի մասը:

Այստեղ գլխավոր և վճռական դերը պատկանում է
դպրոցին, վորովհետև իրոք դպրոցական հասակը պա-
րունակում է իր մեջ բիոլոգիական նպաստավոր արժ-
յալներ՝ ֆիզիկական դարգացման և դաստիարակու-
թեան աստիարակում հաստատուն արդյունքներ ստա-
նալու համար: Յեթե ալ չըլանում համապատասխան
ֆիզիկուլտուր աշխատանք չի տարվում, ալ դ ամենարա-
ցասական կերպով լերեան կգտ ֆիզիկուլտուրայից հե-
տա լեկող պատրաստութեան, ալսինքն նախազորակո-
չային պատրաստման շրջանում: Հաճախ ֆիզիկական

դաստիարակութեան ամենաուսցիոնալ մեթոդիկան
անդամ անգոր ե լինում նկատելի դրական արդյունք
տալու, ինքե դպրոցում անցած տարիներում Ֆիզիկա-
կան դարձացման գործի վրա հարկ չեղած ուշադրու-
թյունը չեն դարձրել:

Պետք ե ինկատի ունենալ նաև այն հանդամանքը,
վոր դպրոցական պարտադիր աշխատանքի կարգով
կարելի չե լուրաքանչյուր ուսանողի անհրաժեշտ հաս-
կություններ և ունակություններ դաստիարակել, ին-
քե միայն նա նորմալ ատողութեան տեր և: Ֆիզիկու-
տուր վարժությունների խմբակային և ալլ կամավոր
ձևերը գորակոչական շրջանում սովորաբար իրենց
բովանդակութեամբ անհատական հակումից և շահա-
դրականից են կախված: Բոլորովին պատահական չե
այն, վոր ըստը կապիտալիստական յերկրներում
դպրոցն այն վայրն ե, ուր Ֆիզիկական դաստիարա-
կութեան գործը հատուկ ուշադրութեան ե արժանա-
ցել: Վերևում թված ազգա-գործադրական ունակու-
թյունների մեծ մասը հաջող կերպով բաշխվում ե սո-
վորոցների տարրեր հասակ ունեցող խմբակների բիո-
լոգիական առանձնահատկութեանների համաձայն:
Այսպիսով Ֆիզիկական դաստիարակութեանը ոսցիո-
նալ հիմքերի վրա դնելու դեպքում, դպրոցը պետք ե
կատարի այն քաղաքացիների պատրաստման աշխա-
տանքը, վորոնք ընդունակ են վոչ միայն խաղաղ ար-
տադրողական աշխատանքի, այլև զենքը ձեռքին
պաշտպանելու մեր չերկիրը: Մեր աշխատանքային
դպրոցն այս խնդիրները պետք ե լուծի յատ համառ
և միտամանակ ուշադիր ու զգույշ: Ֆիզիկական
դաստիարակութեանը պետք ե մշակի մոչ միայն կեն-

սական-անհրաժեշտ և սպասկար սովորութիւնք և ա-
նակաւթյուններ, աչլև միածամանակ պեաք և ապա-
հովի սովորողնէրէ աւսողութեան պահպանումը:

Աշխատանքային դպրոցը մեզ համար պատրաս-
տոււմ և հրամանատարական կազմի հիմնական կազմեր
թե սոցիալիստական շինարարութեան և թե յերկրի
պաշտպանութեան բնագաղափարում: Ակախվորեն սոցիա-
լիզմ կառուցող մասնաների աշխատանքային արտա-
դրողականութեանից չափից դուրս խոշոր պահանջներ
անելու կարիքն ստիպում և մեզ, վոր մենք պատանի
փոխարինողների ֆիզիկական պատրաստութեան գոր-
ծի ուղադրութեան կենտրոնը դարձնենք այն մեծ բու-
նավարումը, վոր նրան բաժին է ընկել ստանել իր թե-
վերի վրա սոցիալիստական շինարարութեան դարգաց-
ման անհրաժեշտ և առաջնկայում համաշխարհային
խմայելի ախիդի դեմ մղվող մեռական պայքարի կա-
պակցութեամբ:

Բնոր դպրոցականներին լիովին ֆիզիկալառաքալի
մեջ բնդրեկելը, լուրջ և ուղադիր վերաբերմունք ֆիզի-
կական դաստիարակութեան վերաբերյալ դպրոցական
ամենորչա աշխատանքի հանդեպ, ֆիզիկալառաքալի
տարբերի որգանական շողկապում բայր դաստիարակ-
չական—հրթական (մանկավարժական) պրոցեսների
հետ, ուսանողներին՝ ըստ խմբերի ֆիզիկական պատ-
րաստութեան հաշվառում և ստուգում և, վերջապես
դպրոցականներին ինքնադորժունեյութեան լոյն դարգա-
ցում խելացի, բանական սպորտի բնագաղափարում— ա-
հա հարցերի այն կոմպլիկաթը, վորոնք պեաք և լու-
ծում ստանան դպրոցների և սպորտարական հասար-
ակայնութեան ջանքերով:

Քանի վոր մեր զպրոցների ուսումնական ծրագրերը ներկայումս լիովին պարունակում են ֆիզիկական դաստիարակութիան գործնական խնդիրներ, մենք դրանց վրա կանգ չենք առնի և կանցնենք ֆիզիկուլտուրայի մասնալսական կամավոր աշխատանքների ձևվերին և մեթոդներին:

ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ
ՁԵՎԵՐԻՑ ԴԵՊՒ ՖԻԶԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Այն հիմնական պայմանը, վորի միջոցով ֆիզիկուլտուրան կարող է լիովին լրջորեն նպաստել մասնաների ազդեական պատրաստութիան գործին, քանվորների և գլուղական յերիտասարգության ֆիզիկուլտուրայի ասպարեզն ընդգրկելու իսկական մասնալսականութիան ստանձնումն է: Մակայն քանակի հետ զուգընթաց հակադեական նշանակութուն ունի նաև ֆիզիկուլտուրական աշխատանքների վորակը: Ֆիզիկուլտուրայի միջոցներն ու մեթոդները մարդու որգանիզմի վրա ուժեղ ազդող միջոցներից են: Մանկավարժական և բժշկական կանոնավոր վերհեղության, հրահանգիչ մասնագետների փորձված կազմերի և լավ պատրաստված հասարակական ախտիի բացառություն դեպքում ֆիզիկուլտուրան փոխանակ առողջ, ֆիզիկուլտուրայի զարգացած և առկուն մարդիկ դաստիարակելու, կարող է սալ հաշմանդամներ, վորանք անչնդունակ են աշխատանքի և նաճանավանդ յերկրի պաշտպանության:

Դրա համար էլ յի կարելի սամախարակվիլ ֆիզիկուլտուր աշխատանքի մասնալսական լիվ անհնապարգ

ձեվեցով՝ Վերջիններս կարող են լինել միմիայն Ֆիզիկոլոգիայի պրոպագանդայի առաջին աստիճանը, բանվորների և գյուղացիների լայն խավեր կանոնավոր ուսուցման մեջ ներգրավելու օրհասին հասնելը, խավեր, վորանք հաճախ Ֆիզիկոլոգիայի շարժումից հեռու լին հանդիսանալ, կամ թե, լավագույն դեպքում, հանդիսատեսի գերումն են դանդում:

Միաժամանակ բարձրագույն ակնհայտ է, վոր մասնավորապես Ֆիզիկոլոգիայի պրոպագանդա ճիշտ կարգավորվելու և բամբակած ձեռքով կիրառելու համար անհրաժեշտ են համապատասխան պատրաստականությունն ունեցող բազմաթիվ կադրեր: Միայն կլինի միմիայն Ֆիզիկոլոգիայի հրահանգիչ-մասնագետներից պատրաստել այդ կադրերը: Բանվորական աշխատանքներում և ձեռնարկություններում Ֆիզիկոլոգիայի աշխատանքների կարգավորվելը և դեպի վարը պետք է լինի այն ահալիքը, վոր տեղական խմբակում կարգավորված ձեռքով Ֆիզիկոլոգիայի լույսով է դրողվում:

Միաժամանակ կասկած չի կարող լինել, վոր Ֆիզիկոլոգիայի մասնաշաղկատն աշխատանքների ահալիքը ծավալման դեպքում, խմբակը չպետք է սահմանափակվի Ֆիզիկոլոգիայի սպորտամենների նեղ շրջանակով, այլ իր շարքերը լրացնելու համար նա աշխատելու լին դրանի նորանոր ուժեր:

Այսպիսով մասնաշաղկատն յեվ խմբակային աշխատանքները հանդիսանում են այն անհրաժեշտ փոխադարձ լրացումը, վորով հնարավոր է դառնում թե ըստ վորակի և թե ըստ քանակի ապահովել Ֆիզիկոլոգիայի առումը:

Ֆիզիկուլտուր խմբակները հասարակական ակտիվի միջուկն են, այն առանցքը, վորի շուրջը միտյն կարող ե արագորեն դարգանալ մասսայական ֆիզիկուլտուրական աշխատանքը: Ֆիզիկուլտուրնիկ-խմբակայիններին համախմբված ությունից և ակտիվությունից, հենց ներ-խմբակային ամենորյա աշխատանքի վորակից ե ան-միջակունորեն կախված մասսայական ֆիզիկուլտուրական պրոպագանդը: Մասսայական աշխատանքի ընթացքում ֆիզիկուլտուրայի խմբակները կարող են ա-նել, ամրապնդվել և դառնալ կազմակերպված ուժ, վոր ընդունակ կլինի ֆիզիկուլտուր շարժումը հասարակական-դասակարգային մեծ ու կարևոր դործոնի վերածել:

Այս լերիւ մոմենտներին թերազնաճաման դեպքում կամավոր ֆիզիկուլտուրական շարժումը լերկրի պաշտպանության դործում չի կարող վորեն լուրջ նշանակություն սենենալ մասսաների պատրաստման համար:

ՅԻԶԿՈՒՆՈՒՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐԸ

Ֆիզիկական կուլտուրայի հիմնական խնդիրները գուղադիպում են ռազմական պատրաստության պահանջներին: Առողջություն, տոկունություն, ճկունու-նություն, քաջություն, համառություն, ակտիվություն և մի շարք հոգե-ֆիզիկական հատկություններ, ֆիզիկուլտուրական խնդիրներ են նույն չափով, ինչ չափով վոր պարտադիր պահանջներ են մարտիկ պատրաստելու համար: Մի շարք ռազմա-գործադրելի ունակություններ արագորեն պատրաստվում են մարմ-

նամարդութիւնն, սպորտի և խաղերի լայն շարժումը և տեսակների միջոցով:

Մակայն չնայած նրան, վեր լայնորեն և բացիոնալ ձևով դրված ինքնազարմուռն Ֆիզիկուլտուր շարժումն արդեն ինքնին խաղը նշանակութուն ունի աշխատավորների ազգնական պատրաստութիւնն գործի համար, ներկայումս ժամանակն և և լիովին հնարավոր է, վաղ ի վնաս շարժումն մասնաշահանութիւնն, ֆիզիկուլտուրական կազմակերպութիւնների ամենորայ աշխատանքների մեջ մտցնել նրա ստորա գործադրելի, կազմակերպչական, դաստիարակչական և մասամբ բազմա-կրթական արժեքը բարձրացնող մի շարք մոմենտներ:

Ֆիզիկուլտուրայի «ազգնականացման» գերաբնում պետք է չենել այն հիմնական գրութիւնները, վեր ֆիզիկուլտուրական կազմակերպութիւնների աշխատանքներում լիակատար շարժում պետք է պահպանվի կամավորարյան սկզբունքը և խմբակալին մասնաների ըստ հնարավորին ավելի շահագրգռվածութիւնը դեպի պարտաւնշների աչք կամ այն տեսակը:

Առանձին մոմենտների ուժեղացումը, վեր ոգնում և մարտիկի պատրաստութիւնը և ֆիզիկուլտուրայի խմբակները վեր և ամուս ուժեղ թեքում ունեցող և պաշտպանութիւնն շահերի համար լայն կերպով ոգտագործող կուլեկտիվների, վոչ թի գեպքում չպետք է բարդործվի դուր ազգնական մեթոդները կիրառման ձանապարհով:

Կլասիկ միլիտարիզմի յերկրում Փերմանիայում, ուր 71/2 միլիոնանոց կամավոր սպորտ-մարմնամարդական շարժում գրութիւնն ունի, սպորտային կազ-

մակերպութիւններում ընդի կերպով, ուժով, զուտ
ուսղմական մեթոդի վարժութիւններ (ուսղմական խա-
ղեր տեղերում) մտցնելու փորձերը հասարայւ անհա-
շոգութիւն մտանդեցին, նույնիսկ այն ընկերութիւն-
ներում և միութիւններում, վորոնք թունդ ֆաշիստա-
կան խմբավումներին ելին պատկանում: Այս անհա-
շոգութիւնն (իր ժամանակին նկատւած) տեղի ունե-
ցաւ վոչ թե նրա համար, վոր Գերմանիայի բուրժուա-
կան սպորտ ակումբներում վատ եր դրված ազգային-
շովինիստական դաստիարակութիւնը, եւլ միայն նրա
համար, վոր սխալ եր ֆիզկուլտուրան դադատազոյի
կերպով ուսղմական գործի փոխելը:

Չպէտք ե մոռանալ, վոր ֆիզկուլտուրական շար-
ժուժը կարող ե հաշուութիւնմբ ոգտաւործվել ուսղմա-
դաստիարակչական այխատանքի համար հենց այն
պատճառով, վոր նա, առաջին հերթին, մասսայական
շարժում ե նրա մասսայական լինելն ամենեին ուսղ-
մական գործին մոտիկ լինելու արդոււնք չե:

Իրա համար ել անհրաժեշտ ե խուսափել ամեն թի
միջոցից, վոր կարող ե յետ մղել մասսաները Ֆիզ-
կուլտուրայից և քացասաբար աղղել ֆիզկուլտուրայի
ստորին խմբակների և տոանց այն ել սակավաթիվ
տնդամ ունեցող խմբակների թվական աճման վրա:
Պէտք ե այնպիսի միջոցներ գործադրել, վորոնք նկա-
տելի կերպով աղղեցութիւն գործին դրակոչական
կոնտրինդիկաների ֆիզիկական պատրաստականութիւն
վրա:

Բուրժուային սխալ ե և պարզապէս տնդրադիտու-
թիւն արդոււնք ե այն մտանցումը, յերբ ներկայումս
գոյութիւն ունեցող ֆիզկուլտուրային հակազրվում ե

ինչ-վոր հատուկ ճոզմական ֆիզիկուլտուրա: Միա-
ժամանակ անմիտ է, յերբ խախտվում են ֆիզիկուլտու-
րայի մեթոդիկայի և առողջապահության հիմնական
սկզբունքները՝ հոգուա ցուցական ճոզմական արտա-
քինի:

Վերջապես, բոլորովին սխալ է և անթուլլատելի
ֆիզիկուլտուրայի քաղաքացիական կուլտուր-լուսավո-
րական կազմակերպության խմբակների սիստեմին
զուգահեռ ստեղծել ինչ-վոր ճոզմաստորտային խմբակ-
ներ, վորոնք ընդգրկում են աշխատավորների միև-
նույն կոնտինգենտը: Նման պարալլելիզմը ջլատում է
ուժը և միջոցները, իջեցնում է ֆիզիկուլտուրայի քա-
նակական և վորակական տեը և հենց դրանով չափա-
զանց վատ ծառայություն է մատուցում մասսաների
ճոզմական պատրաստության դործին:

Այս ամենևին չի նշանակում, թե որինակ՝ Պաշր-
Ավիտքիմի խմբակները (բժիշները) չպետք է իրենց
վրա նախաձեռնություն վերցնեն ֆիզիկուլտուր ջարժ-
ման նախնական կազմակերպություններ ստեղծելու
այն վայրերում, ուր այդպիսի կազմակերպություններ
դեռևս գոլություն չունեն:

Ֆիզիկուլտուրան պաշապանության խնդիրներին
մոտեցնելը բոլորովին անհրաժեշտություն չի ստեղծում
աբմատապես վերանայելու ներկայումս ընդունված
խմբակային աշխատանքի ձևերը և մեթոդները: Պետք
է միայն ընդունել, վոր խմբակների առանձին սեկ-
ցիաները նպատակ պիտի դնեն վոչ միայն սպասարկել
իրենց անդամներին, այլ և արանային աշխատանք
առանել իրենց ձեռնարկության, հիմնարկության մեջն
կամ պլուզում, վորոնելով, դտնելով մասնադիտական

սեկցիոն աշխատանքի մասսայական ճիշտ ձևեր ու մեթոդներ:

Այն հիմնական ուղիները, վորով պիտի զարգանայ, ուղղման առաջին քայլն է մասսայական և խմբակային ֆիզիկուլտուր աշխատանքները, հետևյալներն են.

ա) Լայն պրոպագանդ ֆիզիկական վարժություններին ձևերի, մարմնամարզության, սպորտի ու խաղերի, վորոնք տան ժամանակակից մարտիկին անհրաժեշտ հատկություններ և ունակություններ:

բ) Սպորտի, մարմնամարզության և խաղերի անասնաբան ձևերի մեջ մտցնել տեխնիկական արհեստի մասնատներ, վորոնք նպաստեն ուղղման-գործադրական հատկությունների և ունակությունների պատվաստմանը:

գ) Մտցնել ուղղման-կրթական տարրեր խմբակների սպորտամարմնամարզական և մասսայական աշխատանքի մեջ:

դ) Ուժեղացնել ֆիզիկուլտուրնիկ մասսաների մեջ քաղաքա-լուսավորական և ուղղման-դաստիարակչական աշխատանքներ և հատկապես հասարակա-քաղաքական և ինտելեկտուալ դաստիարակչական ճիշտ դրվածք:

Սեկցիոն պարապմունքների կարգով անհրաժեշտ են պրոպագանդ մղել սպորտի հետևյալ ձևերի մասին— հրաձգության, վորսորդության, մերձավոր և հեռավոր տուրիզմի, թիֆե առևտրիկայի, սրամարտության, լողորդության, ջրի մեջ թռչելու, թիա-առագաստային սպորտի, դահուկի, սպորտ-խաղերի, մոտոցի, վելոցի, ավտո-սպորտի, բոքսի և մարմնամարզության:

Սպորտի գրեթե այս բոլոր ձևերը հարուստ նյութ են տալիս վաղ միայն կանոնավոր խմբակների պա-

բազմունքի, այլէ մասնաբաժան աշխատանքի ամե-
նապարզ անվերի համար.

Ռազմական սցման շահերը պահանջում են, վար
սպարաբէ այս հիշատակած տեսակների մեջ մտցվեն եւ
տեյալ սուղմա-գործադրական բնույթի կազմակերպչա-
կան-տեխնիկական եւ մեթոդական մոմենտները:

ՀՐԱՁԳՈՒԹՅՈՒՆ

Հրաձգային սպարաբ պետք ե դարձնել վողջ Ֆիզ-
կուլուրնի: խմբակայինների սեփականությունը:
Չպետք ե լինի մի Ֆիզկուլուրնի, վար չկարողանա ախ-
բապետել հրացանին: Ֆիզկուլուրնիկն ավելի հեշ-
տությամբ լավ արդյունքի կհասնի: Լավ Ֆիզկուլ-
ուրնիկը պետք ե լավ հրաձիգ լինի: Պետք ե կենսա-
գործել այն լողունը, թե՛ զուրաբանչուր Ֆիզկուլ-
ուրնիկ լավ հրաձիգ պետք ե դառնա:

Միաժամանակ պետք ե աշխատել, վար միմիայն
հրաձգային սպարաբով հետաքրքրվող աշխատավորները
հետզհետե ներդրավվեն նաև Ֆիզկուլուրային ասպա-
րեղը: Միայն այս պայմաններում կարելի չե տպան-
վել հրաձիգ-մարտիկների կազմերի պատրաստումը,
վերսնք քնդունակ կլինեն իրենց հրացանաձգային ու-
նակությունները գործադրել ձանք Ֆիզիկական բեռն-
վածության պայմաններում:

Այս տանչությամբ անհրաժեշտ ե ամեն տեղ, ուր
անդական պայմանները հնարավորություն են աշխա-
նարանային (ախր) հրաձգությունից անցնել մար-
տական վարժության ձևին մտա յեզոզ վարժություն-
ների—հրաձգություն: վարում, անհայտ հետազոտ-
թյունից, դանելով հարվածելով գիմակապոսոված ե առ

ժամանակ չներկացող նշակեալները, հրաձգութիւնն՝ ըստ
չարժիող նշանակեալների, հրաձգութիւնն՝ ըստ արա-
զութիւնն, հրաձգութիւնն՝ վերջը ֆիզիկական աշխա-
տանք կատարելուց հետո (տեղեցանդ վազք, ան-
ցում) հրաձգութիւնն ամենապարզ հրացանաձգա-
տակախիտական խնդիրներ լուծելուն զուգընթաց, հրա-
ձգութիւնն՝ հակադադում, դանուկի վրայից և այլն:

Բանի վեր հրաձգային սպորտը կատարելու և Պա-
ղը-Ալիաքիէի կողմից, հետեաբար ֆիզիկաւարական
խմբակները պետք և իրենց ստարադանք ծրագրերը
համաձայնեցնեն Պաղը-Ալիաքիէի տեղական բնիշխե-
րի հետ:

ՏՈՒՐԻՉՄ

Խմբակային մասակա ասորիզմը, ճիշտ կադմակերդ-
ման դեռչում, մի շարք սաղմա-դործադրական մո-
ժեշտներ և ստրուակում,— գիշեր ու ըերեկ յերթա-
լին շարժումների (գլացիալինա), կապի կազմակեր-
պում, սրահաւարութիւններ, հետախուզումներ կատա-
րելը, ճամբարային կլանքի ունակութիւնների պատ-
վաստում, տնտեսական և ճայնական ազդանշանների
զանազան սխտեմների ուսումնասիրութիւնն (Մորդիի
ալըուրները, սեմաֆորային և այլն), դիմակապորման և
տեղերն սպասարթծելու վարժութիւնները, տեղադրու-
թյան հիմունքների ուսումնասիրութիւնն, տեղերում
ըստ արևի, աստղերի և տեղական տարեկանների կողմ-
նորոշում, քարտեզի և կողմնացույցի գործնական ոգ-
տադործում, ունակութիւնների դարգացում՝ քնական
և արհեստական խոչընդոտների հաղթանարման ըն-
թացքում, լեզանակի դուշակում և հետազոտութիւնն վո-
րորում աչքի շարժում:

Անմիջական գործնական նշանակութիւն ունի վրաններու ապր՛ւր: Վերջին ժամանակներս սկսում ե դարգանալ արձակուրդները հեռագոր տուրիզմի և ճամբարային կյանքի համար ոգտագործելը: Այս ուղղութ՛յանն ամեն կերպ պետք է աջակցել:

Մի շարք գործնական ունակութիւններ մշակելու տեսակետից խոշոր ոգուտ և տալիս ջրային տուրիզմը: Անհրաժեշտ է լայն պրոպագանդ մղել հոգուտ ջրային տուրիզմի տյնպիսի տեսակների, ինչպիսիք են՝ ոսղմա-մակուկային (военно-шлюпочные) յերթեր, պլտուլտ «բալդարտ» տիպի նավերի վրա, առագաստանավային եքսկուրսիաներ և մտորային նավերի յերթեր: Ամուտն տաք որերին կարելի յե կազմակերպել լողալու եքսկուրսիաներ՝ գետերի հոսանքով և ջրային փակ ավազաններու—լճերի ու լճակների վրա և ալլն: Լողորդների մաստլական եքսկուրսիաներ կազմակերպելու ժամանակ անհրաժեշտ է, վոր նրանք, գլժբալտա գեղքերից տահոով մնալու համար, լավ կազմակերպված լինեն և ըստ ուժի ու մարզվածութ՛յան՝ մասնակցողների ճիշտ ընտրութիւն կատարվի: Միտտ կարևոր է ջրի մեջ անընդհատ մնալու նորմաները պահպանել և հանգստի ժամանակամիջոցները ոսցիտնալ կերպով անցկացնել:

Դաստիարակչական տեսակետից գեղեցիկ, սակալն շափազանց դժվար և ամենքի համար վոչ մատչելի միջոց է լեռնային տուրիզմը—ալպինիզմը: Ալպինիզմին մասնակցողներից մեծ պահանջներ են անոււմ թե մի շարք գործնական գիտելիքների և ունակութիւնների և թե արիութ՛յան, հաստատակամութ՛յան և տոկունու-

ԹՅՎԱՆ տեսակետից, վորովհետև անսպասելի դժվարութիւնները և հանախ իրենց կլանքին վտանգ սպառնացող հանդուգն փորձերի հաղթահարման և այլ դժվարութիւնները հետ և կապված լեռնային տուրիզմը, Բնական արդնքների հաղթահարումը բաղմակողմանի կերպով կովում ե մարդուն, իսկ, վոր ամենագլխավորն է, կուսմ ե պայքարելու ամուր կամք և համատ՝ դեպի իր ուժերը:

Մեր չերկիրը ալպինիզմի համար խոշոր հետաքրքրութիւն ներկայացնող լեռնաշղթաներով չափազանց հարուստ է: Արիմը, Կովկասը, Ուրալը, Ալտայը պետք է դառնան խորհրդային լեռնային տուրիզմի կենտրոնացման ընտիր վայրեր: Լեռնային տուրիզմը հսկայական հնարավորութիւնն է տալիս սպորտի տարրեր հաջողութիւամբ կապելու բնագիտական և գալառագիտական եքսկուրսիաների հետ: Յերկրի պաշտպանութիւն համար մասսաների պատրաստման շահերը պահանջում են լայն հասարակական ուշադրութիւն լեռնային տուրիզմի ժողովրդականացման գործում և ալդ պետք և կատարվի հատկապես Ֆիզկուլտուրական կազմակերպութիւնների կողմից, վորպես սպորտի արժեքավոր կիրարկելի ձևերից մեկը:

Ֆիզկուլտուրական խմբակները պետք է հանդես բերեն ել ավելի ակտիվութիւն, քան մինչև այժմ են չերեան բերել, մերձավոր և հեռավոր տուրիզմի պրոպագանդայի գործում և գործնական մասնակցութիւն ունենան «պրոլետարական տուրիզմի և եքսկուրսիայի ընկերութիւն» բաղմագան աշխատանքներում:

Զխոսելով այն մասին, վոր կուխարիվ բնութի շարժական և հասկապես սպորտային խաղերը հանդիսանում են ամենուրեք Ֆիզիկական վարժության ամենատարածված տեսակները, նրանք շատ նշանակալի սաղմա-գործադրական և գաստիարակազան արժեք ունեն։ Սաղերի գործնական նշանակությունը վաղ միայն այն է, վոր նրանք բաղնակողմանի սղոցություն են գործում պարապողների ֆիզիկական ընդհանուր վարդաքման վրա, այլ գլխավորապես անհատական և կուխարիվ վարքի մի շարք արժեքավոր հատկություններ առաջ բերելու վրա։ Այդ հատկություններն են՝ նախաձեռնություն, հաստատակամություն, կուխարիվիզմ, ընկերական գիտցիվլինա, գործողությունների համաձայնություն և այլն։ Սաղերի գործնական արժեքն այնքան ուժեղ բարձր է, վորքան խաղացողից պահանջվում է ել ավելի մեծ տկարիվություն, գործողության համաձայնեցում, հաստատամտություն, համարձակություն, ստանասրտություն, վճարականություն և արագ կողմնորոշում։ Հաս ընդհանուր կարծիքի, ամենից ավելի սաղմա-գործադրական արժեք ունեն սպորտային խմբական խաղերը— Փուրսը, վալերսը, հանդսը և բասկետբոլը։

Սպորտային այս խաղերը ներկայում բաժանական լայն աարածված են Սոցիալային Միության մեջ։ Այս խաղերին մասնակցողները հատուկապես համախմբվում են համերաշխ, կարգ ու կանոնի լինիթարիված և կազմակերպված գործող կուխարիվ մեջ, վորի յուրաքանչյուր անդամ սովորում է առանց առաքելության յին-

Թարգմանի խմբի շահերին, իրենց միջից ընտրած ավագ
ընկերոջ — կապիտանի հրամաններին, ավելալ խաղի
կանոններին և խաղը վարող դատավորի, վճիռներին
ու վարողումներին: Վարպետ կանոն, խմբի սպորտային
հաջողութունը կախված է նրա կողմից: Կամերալ
խաղից և մարզվածությունից: Այս բոլոր խաղե-
րում խաղացողների և հասկացած խմբերի ավագների
— կապիտաններին — կողմից մշակվում են տակախկա-
կան մտածողություն, շատազ կողմնորոշում և գործո-
ղությունների վերադարձ համաձայնեցում: Բոլոր այս
խաղերը կազմված են ամենաշահնական, բազմակողմա-
նիորեն իրար դեմակցվող կիրառելի շարժումներից,
վազքից, զոսայտաններից (թռիչքից), նետելու գործո-
ղությունից: Յեթե նույնիսկ մի կողմ թողնենք շարժ-
ման ձևերը, վարոնցից և կազմված են այդ խաղերն ու
շարժումները, նրանք դարձյալ գործնական խաղեր ա-
ռավելություններ ունեն: Այդ շարժումները շատ լավ
մարզում են մեր մարմնի շնչառություն արագացումը և
սրտանոթային սխառնը, վարոնք իրենց հերթին Ֆի-
զիկական աշխատանքի ժամանակ ազդում են որպե-
նիզմի տիկունություն վրա:

Անհրաժեշտ է ընդգծել նույնպես, վոր սպորտական
խմբական խաղերի ամենաարժեքավոր մանկավարժա-
կան հասկողությունը կարող է յերևան բերել լուր ար-
դեցությունը միայն այն դեպքում, յնթե ասենալուրջ
ուշադրություն դարձվի պարապմունքի կազմակերպման
կալմի վրա: Փորձը ցույց է ավելի վոր հուզական և
ազարտի բնույթ ունեցող սպորտի այս ձևի խաղերը
կարող են տալ նաև հակառակ, յսիս բացասական
դաստիարակչական երեկո: Թողի մեջ անտեղի կող-

տութիւնը, վոր հաճախ տուրուղմփոցի յե փոխվում,
կապիտանի և դատավորի ցուցումներին չենթարկվելը,
դատավորներին սպառնալը և նույնիսկ ծեծի յենթար-
կելը, հանդիսատեսների կրքերի բորբոքումը, այս բո-
լորը և սրանց նման յերևութներն առաջանում են այն
պատճառով, վոր համապատասխան ուշադրություն և
լուրջ վերաբերմունք ցույց չեն տալիս դեպի սպորտ-
խաղի կազմակերպման գործը: Այստեղ մեռական դերը
պատկանում է հասարակալին դատավորների կազմե-
րին, խմբի կապիտաններին և մարզիչներին: Սպորտի
այս խիստ արժեքավոր տեսակի բացասական կողմը
կարող է վերացվել միայն այն դեպքում, լերբ գործ-
նակուն աշխատանքն մեջ մտցվի պլանավորութիւն,
հասարակական վերահսկողություն, և համառ աշխա-
տանքի միջոցով հասարակական աշխատավորների նոր-
անոր պրոլետարական կազմեր առաջ քաշվեն:

Պայքար ամեն տեսակի խեղաթյուրումների դեմ,
վորոնք ա՛նվանաբերում են սպորտական խաղերի ման-
կավարժական արժեքը, — կլինի առաջին և ամենադործ-
նական քալը ԽՍՀՄ չերիտասարդութւն և հասակա-
վոր աշխատավորների մեջ ավելի ևս մասսայական
ձևով տարածելու սպորտային գնդակախաղը:

Յելնելով քաղաքային և գյուղական բնակչութւան
Ֆիզիկական զարգացման տրանձնահատկություննե-
րից, կարելի յե չեղբակացնել, վոր գլուղացիութւան
համար ոգտակար են հատկապես այնպիսի սպորտո-
կան խաղեր, վորոնք զարգացնում են շարժման հա-
մակարգում (կոորդինացիա) և հատկապես մշակում են
մարդու վերին վերջավորութիւնների շարժման ա-
բազութիւնը և ունակությունը: Գլուղացիության հո-

տուկ ծանրաշարժութիւո՛ւնը, մանանաւանդ ձեռների
արագ, համակարգ և ճիշտ շարժում գործելու անըն-
դունակութիւո՛ւնը խիստ բացասական ձևով լերևան ե-
զալիս բանակում՝ յերիտասարդ բանակայիններին
հրացանով, գնդացիքով հրաձգութիւո՛ւն և ռազմական
այլ վարժութիւո՛ւններ կատարել տալու ժամանակ, լերբ
մարտիկից պահանջվում և ձեռքի ճկուն և ճիշտ շար-
ժում:

Այսպիսով, լելնելով չքավոր ու միջակ գլուղացիու-
թյան մասսայական ռազմական պատրաստութիւան
շահերից՝ գլուղի համար ավելի լավ և հանձնարարել
բասկետբոլ, հանդբոլ և վալեյբոլ, քան թե ֆուտբոլ:
Սխալ կլինի հաշվի չառնել այս կամ այն սպորտխաղի
նյութական մատչելիութիւան հանգամանքը: Փոքր
հրապարակների պարզ սարքավորումը - հագուստի
պարզութիւնը և առանց կոշիկի խաղալու հնարավո-
րութիւնը, — այս բոլորն ապահովում են իսկական
մասսայականութեան նվաճման ունալ շանսեր վերո-
հիշյալ սպորտխաղի պրոպագանդայի գործում — գլուղի
նկատմամբ: Սպորտական խմբական խաղերն աշ-
խատանքի լավագու՛յն ձևերն են նրանց համար, ով-
քեր ցանկանում են և կարող են կանոնավոր սպոր-
տով պարսպել: Խաղերի նախապատրաստական մասսա-
յական պրոպագանդը պետք է ծավալել ամենապարզ
գլխաբանի շարժական խաղերի ձևով: Այս ձևի խաղեր
ամենաբազմազան տեսակներով կարելի յե հաջողու-
թիւամբ կազմել անհատական շարժումներից և գործնա-
կան բնույթ ունեցող գործողութիւո՛ւններից:

Սպորտային խաղերի սեկցիաները տեղերում պետք
է վարեն ռազմա-սպորտային խաղերի պլանային պրո-

Խաղաղութի գործը: Այսպիսի խաղերի հիմքում դրվում են ուղիղ-տակտիկական կարգի զանազան մոտենումներ, — հետախուզություն՝ զոջապատնություն, ֆրոնտի ճեղքում, շրջապատում, հետապնդություն, շրային արգելքների և բարձրությունների շտաբ, հաղթանարում, առաջխաղացում խիստ կարողած տեղերով (անտառ, ֆոնտ, ճակի, ձոր և այլն): Յնթե ցանկություն լինի, զժվար չի տեղերում կազմակերպել սպորտային անսակետից հետաքրքիր մասնաչափան խաղեր: Մաղերի այս տեսակը թույլ և տալիս դուրանցի ուղիմա-կիրարիչը արժեքավոր ունակություններ, բազմաթիվ և բարձրատեսակ մասնաչափան բնույթ ունեցող ֆիզիկական վարժություններ՝ սպորտի էլեմենտների (տարրեր) հետ, բնության հետ անժիջականորեն շփում ունենալու արյամաներում: Կազմակերպման և տեղերում մասնաչափան ուղիմա-գործնական խաղեր անցկացնելու սկզբունքն այն է, վոր մրցող լեքիտ-խմբերի առաջ դրվում են ժի շարք կոնկրետ խնդիրներ, վորոնք պահանջում են խաղացողներից առկա ուղիմա-գործնական ունակություններ, ինչպես նաև ուղիմական գործի (տակտիկա—մարտավարություն) տարրական հիմունքների վերաբերյալ գիտելիքներ: Մրցման հիմքում դրված տակտիկական խնդիրների լուծումը պետք է անպայման հարավորության սահմաններում ճիշտ, որյեկտիվ հաշվառման—գնահատման լենթարիվի (ժամանակը, տարածությունը, խաղից դուրս յեկոդների քանակը, տանձին պայմանների կատարումը և այլն): Տեղերում խողիք կազմակերպելու համար պահանջվում և վազորոք խաղերի պայման-

ները և կանոնները մշակել փորձված հրահանգչի տեղեկությամբ և այն լերկու կողմերի ներկայացուցիչներին մասնակցութեամբ, վերոնջ ցանկանում են խաղին մասնակցելու խաղերը կարող են տեղի մեկ որից տեղի՝ հաշվելով բացությա գիշերումն էլ դրա հետ կազմակերպման տեխնիկան և խաղերի անցկացումը տեղերում պահանջում և միջնորդների և սզնականների կադրեր (ցանկալի լե, վոր չեզոք կազմակերպություններից լինեն), ինչպես նաև խաղերի յեզրափակիչ քննադատում—գնահատող ղեկավար Վերջինս կատարում և գլխավոր գտտավորի դերը, վորի վճիռները վերջնական են:

Կարճատե ուսուցիչ-սպորտային խաղերը տեղերում կարելի չե հաջողութեամբ կապակցել քաղաքից դուրս մասսայական գրոսանք-եքսկուրսիաների հետ, ըստ վորում Ֆիզիկուլտուրական խմբակի զանազան սեկցիաները պետք և մշակեն միասնական աշխատանքի պլան՝ եքսկուրսիաներին խաղով լայնորեն ընդգրկելու:

Տեղական կայազորի մասերից, պահեստի հրամկազմից և Ֆիզիկուլտուրնիկ-գորակաշիկներից հրամանատարական կազմի անհրաժեշտ թիվն ապահովելը և մասսայական ուղիմական պրոպագանդը մասսայական Ֆիզիկուլտուրական գլխավորխաղերի հետ հաջողութեամբ միացնելը՝ կարող են տալ քաղաքից դուրս կատարվող էլերթեր: Անհրաժեշտ և միմիայն հանգամանորեն նախատեսել ընդհանուր Ֆիզիկական բեռնվածութունը և ամբողջովին ապահովել էլերթերի գրավչութեանն ու կենդանութունը:

Ֆիզիկուլտուր խմբակի մարմնամարզական սեկցիային խմբական աշխատանքների առումականացման առնչությամբ շատ խոշոր և հետաքրքրական խնդիրներ են առաջադրվում: Առանց վնասելու Ֆիզիկուլտուրայի շահերին և նշանակությանը, մարմնամարզական վարժություններում կարելի չի մտցնել այն ազդեցությունները, որոնք մարմնամարզության մեծ մասը, վոր անցնում են կարմիր բանակում՝ մարտիկին սովորեցնելու այն կարևոր ձևերն ու դործողությունները, վորոնք անհրաժեշտ են նրան յերթա-մարտային պարագաներում: Մարմնամարզական սեկցիաների աշխատանքի համար հիմնական ուղեցույցների դեր պետք է կատարեն «ԲԳԿՖ Ֆիզիկական պատրաստության ուղեցույցը» և «Ֆիզիկական վարժությունները ԲԳԿՖ-ում» ձեռնարկները:

Մարմնամարզական աշխատանքին ավելի մեծ ուշադրություն պետք է դարձնել, քան ներկայում դարձնում են: Պետք է նկատի ունենալ, վոր մարմնամարզական պլանային վարժություններն ամենալրիվ կերպով նպաստում են Ֆիզիկուլտուրական ներխմբակային աշխատանքի վորակի բարձրացմանը: Փորձերը ցույց են տվել, վոր հատկապես մարմնամարզական խմբերն են հանդիսանում լիովին դիսցիպլինայի յինթաքված, համախմբված և կազմակերպված խմբեր: Պետք է աշխատել միայն, վոր մարմնամարզական պատրաստման ծրագիրը չսահմանափակվի միայն այս կամ այն գործիքով հրապուրվելու շրջանակում, այլ, քառ հնարավորին, ընդգրկի ավելի լայն ընդհանուր

զարգացողական և գործնական վարժությունների կոմպլեկտը՝¹⁵ դաստիարակելով Ֆիզիկուլտուրնիկներին բազմակողմանի յեղ կիրառելի Ֆիզիկական կատարելագործման ուղղությամբ: Գործնականորեն այս բանն արտահայտվում է համապատասխան վարժությունների ընտրությամբ՝ դատերը, կոնկուրսները և մրցությունները կազմելիս: Մարմնամարզական խմբելի միջոցով հոգուտ կիրարկելի Ֆիզիկական վարժության տարբեր տեսակների (սենյան անիվ, սախլեզո, դաշտային ցանկապատ և այլն)—կարելի յե լավ պրոդագանդա մզել: Վարջան է մարմնամարզական խմբելի ծրագիրը կազմված լինի գերազանցապես ընական գործադրական վարժություններից, անհրաժեշտ և անհն կերպ է ժողովրդականացնել և քաջալերել պարբերական բազմազան մրցումները: Մբանց թվում պետք է մացնել նաև խմբակի այլ սեկցիաներում ստավոդ կիրառելի բնույթ սևնեցող վարժության ձևերը (լողանալը, հրաձգությունը, քայլքը և վազքը, նունակներ նետելը և այլն):¹⁶ Մարմնամարզական սեկցիաներում շատ նպատակահարմար է կազմակերպել մի խումբ՝ մանկավարժական մարմնամարզությամբ պարապելու համար, կամ այլ կերպ ասած՝ քնդհանուր Ֆիզիկական պատրաստության խմբակ: Առաջին հերթին այս խմբակն են մտնում սկսնակները, վորոնց անհրաժեշտ է ընդհանուր Ֆիզիկական կրթություն ստանալ, վորպեսզի հետո նբանք անցնեն իրենց հետաքրքրող այս կամ այն սպորտին: Այս խմբակի մեջ մտնում են նաև այն հասակավորները, վորսնք ցանկանում են կանոնավոր ընդհանուր զարգացողական մարմնամարզությամբ պարապել: Այս խմբակի ծրագրերը սովորական մարմնա-

մարդական վարժություններին տվելի ընդարձակ կարող են լինել: Վերջապես դաս-ի ախարով կառուցված սխեմայում կարելի չե մտցնել նաև աչնպիսի վարժություններ, ինչպես՝ սրտամարտի և ձեռնամարտի տարբերք, թեթև ատլետիկա, ծանր ատլետիկա, խաղեր, լող, ռազմա-կիրառիչ մարմնամարզություն և նույնիսկ սպորտի բուսածին տեսակները:

Մարմնամարզական սեփակաները պե՛տ է կանգնեմ բազմակողմանի ֆիզիկական զարգացման յեվ ֆիզկալ-ժուրյունների գործնական օժանդակների ոգին պրոպագանդ մղելու հանապարհի վրա:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Թեթև ատլետիկական վարժություններն ամբողջովին կազմված են բնական, գործնական շարժումներից, դրա համար ել թեթև ատլետիկական սպորտը ռազմական պատրաստության տեսակետից ամենատարածակարճն է համարվում: Այնուամենայնիվ այստեղ լայն հնարավորություն է ստեղծվում մտցնելու ամբողջ մի շարք սոսնճաներ, վերանք նպաստում են թեթև ատլետիկական պարազմունքների մերձեցմանը անմիջական ռազմա-գործնական վարժության: Ահա թեթև ատլետիկայի «ռազմականացման» ձեռնարկումների որինակելի թվարկը.

ա) Լրացուցիչ ստաբիլիտետի (պակած, ծնկի վրայից) արագ վազքի սահմանում, մրցման անցկացում տեղից տեղ կարճ վազքի՝ հազուստով և այլն:

բ) Նոսակներ նետել զանազան դիրքում (կանգնած, տեղում և վազքի ժամանակ, պոսկած—արգելք—

ների յետևից, խրամատներից և այլ հեռավորութիւն վրա — նշանին (շրջան, քառասկուսի, խրամատ, պատուհան) և ըստ արագութիւնն:

գ) Երոսմանի պրոպագանդ (վազք կտրտված վայրերով), թե խմբական և թե անհատական լրացուցիչ առաջադրանքներով, որինակ — շարժում ըստ քարտեզի, ըստ տեղի առարկաների, հետքերով, շարժում հակադադի մեջ (ճամբի մասը), բնուով, հաջողակ կերպով նսնակ նետելով, վճռական հրաձգութիւն և այլն:

դ) Ամեն տեսակ ստիպլիզների անցկացումը (վազք արհեստական արդեւքներ վրայով), արգեւքներ դաշտային ցանկապատի և դռուլթի (ШТУРМ—հրոս) տիպի:

ե) Կտրտված վայրերի սպորտային քայլքի դանադան տեսակների պրոպագանդ:

Թեթև տալիսիկալի սեկցիաները պետք է հրաժարվեն ավելորդ ակադեմիզմից և ժողովան թե վարժութիւն և թե մրցման ամենակիրարկելի պայմաններին (գամերով հողաթափ) գրովովել Եկլասիկ դիստանցիաներով: Անգլո-Ամերիկական գրովչանքը բազմաքանակ դիստանցիաներով (քայլքի և վազքի) Եկլասիկ բազմադանութիւն: Ե և այլն, բնորոշակելու տենդենցներին պետք է հակադրել մեծ շափով գործադրականութիւն և մասսայական մասշտաբութիւն հաստատուն գիծ:

Ընդգծում ենք, վոր կիրարկելութիւնը չի կարելի վարչական կարգադրութիւն մտցնել: Պետք է ալս մասին պրոպագանդ մղել, աստիճանաբար պատրաստելով ֆիզկուլտուրնիկների հասարակական կարծիքայն մասին, վոր տնհրաժեշտ է արագիցիոն ակադե-

միզմից և կլասիցիզմից հրաժարվելով կանգնել խելացի, կենսական ոգտակարության և գործադրականության կիրարկելի ճանապարհի վրա:

ՋՐԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏԸ

Ժողովրդական թիավարութեան՝ հազուատով և բնուով լող տալու պրոպագանդը շատ թույլ և մղվում, չնայած սպորտի ալդ տեսակները մատչելի յեն լայն մասսաներին և խոշոր նշանակություն ունեն հարմիր բանակի համար: Ջրային արգելքների (հոտանքներ լողեր և այլն) հաղթահարումը, խեղդվողին վերկելու ուսումնասիրությունը և ջրում շնչասպառ յեղողին առաջին ոգնություն հասցնելը՝ մարտիկի համար անհրաժեշտ ունակություններ են: Թմբական լողորդային եքսկուրսիաներ և մրցումներ, ինչպես նաև ջրից մասսայական անցումներ կազմակերպելը պեժք և ավելի լայնորեն գործադրվեն ֆիզկուլտ խմբակների կողմից, քան ներկայումս:

ԴԱՀՈՒԿԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ

Լեռնա-դահուկային սպորտի մասսայական պրոպագանդ: Ընտրություն կարտված վալրերի՝ արանք և մրցում անցկացնելու համար: Անհատական և խմբակային դահուկային մրցման մեջ արագութեան վերաբերյալ լրացուցիչ առաջադրություններ մտցնել («կրոսսերի»-ի նման): Զիավարել և թիավարել: Ռազնա-սպորտային խաղերի և մարտական վարժություն մերի կազմակերպում տեղերում:

Անհրաժեշտ է, վոր դահուկային սպորտի սեկցիաները խնդիր դնեն իրենց առաջ— իրենց անդամների, խնչպես նաև ցանկացող բոլոր սկսնակների հետ անցնելու դահուկային պատրաստութիւն կուրսեր այն ծավալով, վոր նախատեսված է «Ֆիզիկական վարժությունները ԲԳԿԲ-ում» (Պետհրատ 1930 թ.) ձեռնարկով, վորտեղ դրան հատկացված է 25 դասաժամ:

ՎԵԼՈՍՊՈՐՏ (ՀԵՄԱՆՎԱՅԻՆ ՍՊՈՐՏ)

Մասսայական եքսկուրսիա—արտելքի կազմակերպում: «Վելուկրոսսների» կազմութիւնն՝ ռազմա-գործնական ընույթ ունեցող ներածական խնդիրներով:

Մասսայական արագվազքերի պարբերական կազմակերպում գետնուղիների (грунтовая дорога) ու գյուղական ճանապարհներով և ուղեգործի կարտած տեղանքով:

Լրացուցիչ պալմաններ կարող են հաշվվել՝ ճանապարհին ստացված մնասվածքների միջոցով, ոգտակար բեռը և կապի ու հետախուզական ընույթի դանազան տեսակի մարտավարական խնդիրներ:

ՄՐԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆիզիկուլտուր խմբակների սրամարտական սեկցիաների առաջ հարց է դրված, սրամարտական արվեստի կլասիկ ձևերով վարժութիւն կատարելուն զուգընթաց պրոպագանդ մղել՝ տիրապետելու հրացանային պրիմներին այն չափով, վոր չափով վոր նախատեսված է «Ֆիզ. վարժութիւնները ԲԳԿԲ-ում» (Պետհրատ, 1930) պաշտոնական ձեռնարկում: Չափազանց ցանկալի

լի լայնացնել սրածարտական սեկցիաների դործու-
նեության շրջանակը մինչև սառը դեմքերի անբազուկ-
ման սահմանները և Ֆիզիկոլոգիաներին վարժացնել
պաշտպանման և դարդացման հիմնական ձևերին, թե-
կուզ ծրագրի այն շափուլ, վեր համադաստասխանում և
կարմիր բանակայինի պատրաստակա՞նությանը:

Անհրաժեշտ և կազմակերպել աննասական և խըմ-
բական բնութի վոչ ժխան բազաւ մարտի, այլ և
բարձր վագրի մրցում, խոչընդոտների հաղթանարում,
խրտոյիլակներ խոչոյիլը, հասուկ նշաններին հարված-
ներ հասցնելը: Այս բարձր պետք և կատարել շարժ-
ման արագության հաշվառման հետ միաժամանակ
Պետք և ստեղծել պաշտպանության և հարձակոն
կամ շինքնապաշտպանության սեկցիաներ և սխառ-
մատիկ աշխատանք սկսել բոլոր Ֆիզիկոլոգիաներին
ինքնապաշտպանության հիմնական ձևերին ծա-
նոթանալու համար:

Մ Ր Ե Ո Ւ Մ

Մրցման մեթոդը ռազմա-դաստիարակչական հսկա-
լական նշանակություն ունի: Մրցման մեջ դաստիա-
րակվում և կորոյիլը, վստանության դեպի իր սեժերը,
հաստատամտություն հակառակորդի կամքի դեմ մղու-
վող պայքարում, ստանարչունություն և մարտիկի հա-
մար մի շարք այլ կացնորագույն հատկություններ:
Չպետք և լինի վոչ մի Ֆիզիկոլոգիաների, վոր չմաս-
նակցի այս կամ այն մրցման: Այս հատկապես վերա-
բերում և լերխատասարությանը, վորի համար մրցումը
հանդիսանում և կարևորագույն դաստիարակչական

մեթոդներէց մեկը, վարը վորոշ բիւրդիական հիմք
ունի: Սակայն մրցման մեթոդը կազմող և առէ ման-
կավարժական խոշոր և փեկտ (արդյունք) միայն այն
դեպքում, չեթե մրցումը կազմակերպւած և ուսցիւնալ
ձևով, այսինքն յերբ մրցման մասնակցողներէ ֆիզի-
կական պատրաստականությունը հաշի չե խանվել, և
չերբ դատական կազմը համարատաստան կերպով կազ-
մակերպւած և: Մեր մրցումներն այն ձևով, ինչ ձե-
վով նրանք սովորաբար ինչ են կազմում, վոչ միայն
ֆիզիկալութեան խմբակներում, այլև խոշոր մասըշ-
տաբով կարիք են դրում լուրջ սոցիալ-մասնակարժա-
կան և առողջապահական ուղղութեան: Մրցումը պետք
և ամբողջով, հիմնավորել, կատարելագործել, բայց
վոչ մի դեպքում չխեղել և կազմաւորածել:

Յաշար նշանակութեւն ունի պաշտօնն այն բազ-
մաթիւ ֆեքումներէ և խնդութեւններէ դեմ, վո-
րոնց հանդիպում և մեր ստորատալին աշխատանքն իր
մրցման ժամանակ: Չիմպիոնականութեւնը, սեկորդ
տաննու տանը, կիսապրոֆեսիանալիզմը, արհամար-
հանքը և անուշաղիբ վերաբերմունք ունենալը դեպի
սկանակ և միջակ ֆիզիկալութեւնիկը.— այս բոլոր յե-
րեւելիքները վոչ միայն նվազեցնում են մրցման դաս-
տիարակչական նշանակութեւնը, այլև ռեզուլտի ար-
դելք են դառնում իտարերգային ֆիզիկալութեւնի վար-
դացմանը և խնդութեւնում են նրա դասակարգային
դիմքը ԽՍՀՄ-ում:

Նման տեսակի բոլոր բացասական յերեւելիքներէ
դեմ անհրաժեշտ և վճռական և հաստատուն պայքար
մղել ամենից առաջ հասարակական դաստիարակու-
թեան և ներգործման մեթոդներով: Չիղտ կարգապա-

հական քաղաքականութեան դուզընթաց, անհրաժեշտ է կլանքում կիրառել այնպիսի ձեռնարկումներ, վորոնք թույլ կտալին լերիտասարդութեան բնական, քիոլոգիական պահանջն ուղղել մրցման դժով, վորն ավելի մեծ սոցիալական արժեք ունի: Այդ ձեռնարկաւձեռից մեկը պետք է համարել Ֆիզիկական վարժութեանների կոմպլեկսամ մասսայական վորձերի համաշափ պրոպագանդը, վոր հանդես է բերում բազմակողմանի և կիրարկելի Ֆիզիկական պատրաստակաւնութեան: Ֆիզիկական վարժութեանների տաւանձին տեսակների միակողմանի չեմպիոնների փոխարեն մեզ հարկավոր են բազմակողմանիորեն զարգացած այնպիսի տակուն միջակ Ֆիզիկաւտուրնիկներ, վորոնք կունենան լավ առողջութեան և կենսական-զորձնական նշանակաւթութեան ունեցող սւնակաւթութեաններ և հատկաւթութեաններ:

Իրա համար ել շատ անհրաժեշտ է, վոր կուտուրական բոլոր խմբակներում, գլխավոր սպորտական տոն որբըր դաւնան Ֆիզիկաւտուրնիկների բազմակողմանի Ֆիզիկական պատրաստակաւնութեան մասսայական քննաւթութեանները: Հիմք կա յենթադրելու, վոր Կարմիր բանակի դժով պետք է հաստատվի «Լավագուն Ֆիզիկաւտուրնիկն»¹⁾ նշանը: Այդ նշանն իրավունք կունենան կրելու վոչ միայն զինվորական ծառայողներն, այլև զորակոչվող յերիտասարդները և զինապարտային հասակի մարդիկ: Անկասկած, նաև

1) Կոմերիտական մամուլի եջերում է ՌՍՄ ԳՅԿՆ նախադաւթյան մեջ քննարկվել է նման պատրաստ ալխաւանքի և պաղպաղակութեան նշան բաց թողնելու հարցը:

քաղաքացիական կազմակերպութիւններէ գծով մենք
 գտնուում են այն լեւելութի նախորդակին, իերբ Ֆի-
 դիկական պատրաստականութեան մասնաշաղկան փոր-
 ձերք պատվովոր տեղ կրօնեն սպորտային որացուց-
 ներում: Մի շարք շրջաններում Ֆիզկուլտուրական
 տեղական խորհուրդներին նախաձեռնութեամբ նման
 ձևի փորձեր կատարվում են արդեն: Ընդգծելով այդ
 փորձերի ամենալավ տարածման բացատրիկ կարևորու-
 թյունը, մենք կրեքենք Ֆիզկուլտուրնիկներին փորձերի
 նորմաների որիենտիր (կողմնորոշող) նլուծերը, վոր
 ընդունել ե Ֆիզկուլտուրայի գիտական աշխատավոր-
 ների 1926 թ. Մոսկայում կայացած համամիութենա-
 կան կոնֆերենցիան:

Առաջին աստիճանի դժվարության Ֆիզիկական վար-
 ժութիւններին քննութիւն տալու համար, պետք ե
 կատարել հետևյալ նորման.

Տղամարդկանց համար

- 1) Լողալ 3 բոպե շարունակ:
- 2) Զու քաշելով թռիչք, 120 սմ բարձրութիւն:
- 3) Սոտորնակի փայտի վրայից ձգվել 5 անգամ:
- 4) Զու քաշելով թռիչք ըստ լերկայնութեան 4 մ.
 20 սմ:
- 5) Վաղք 1000 մ, 2 բոպե 40 վայրկյանում:
- 6) Գնդի հրում (ձեռքի գումարը) 12 մ.:

Կանանց համար

- 1) Լողալ 3 բոպե շարունակ:
- 2) Զու քաշելով թռիչք 100 սմ բարձրութիւն:
- 3) Սոտորնակի փայտի վրայից ձգվել մեկ անգամ:

- 4) Թոխիք ըստ լերկայնության, տեղից, 1 մ. 80 սմ:
- 5) Վազք 800 մետր, 3 բույսեր 20 վայրկյանում:
- 6) Գնդի հրում (Թեթևացրած), ձեռքի գումարը 8 մ. 17 սմ:

ՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.— Զուրը 25 կիլոմետր հեռու լեղած դեպքում լողալու փորձը փոխարինվում է տղամարդկան համար 200 մետրը 25 վայրկյանում վազքով, և կանանց համար՝ 100 մետրը 17 վայրկյ. վազքով:

Յերկրորդ սասիմսնի դժվարությունն քննությունն առաջում համար պահանջվում է կատարել Ֆիզիկական վարժության ներքին հետևյալ նորման.

Տղամարդկանց համար

- 1) Լողալ 100 մ. 2 բույսերում.
- 2) Զուր քաշելով Թոխիք 130 սմ բարձրության:
- 3) Մաղցել աղղածիդ պարանի վրա՝ ձեռներով, 6 մետր:
- 4) Զուր շաշելով Թոխիք ըստ լերկայնության, 4 մ. 50 սմ:
- 5) Վազք 1000 մ., 3 բույսեր 20 վայրկյանում:
- 6) Գնդի հրում, ձեռներին գումարը 15 մ.:

Կանանց համար

- 1) Լողալ 50 մ.՝ 1 բույսեր 10 վայրկյանում:
- 2) Զուր քաշելով Թոխիք ըստ բարձրության, 110 սմ:
- 3) Զգվել 2 անգամ:
- 4) Թոխիք տեղից ըստ լերկայնության, 1 մ. 90 սմ:
- 5) Վազք 800 մ. 3 բույսեր 5 վայրկյանում:

6) Գնդի հրում (Թեթևացրած), ձեռների գումարը
10 մ.:

ՄԱՆՈՒԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Զուրը 25 կիլ հետև
գանձելու գեղքում, լողալու քննութիւնը փո-
խարիճել վաղքով 400 մ. 1 ր. 5 վայրկյանում՝
տղամարդիանց համար, և 100 մ. 16 վայրկյա-
նում— կանանց համար:

Սեռերը ասիմանի դժվարության քննութիւն կա-
րող են տալ, կատարելով հեակյուզ վարժութիւնները:

Տղամարդկանց համար

- 1) Լողալ 200 մ., 4 րոպե 40 վայրկյանում:
- 2) Թռիչք ձեղով, 2 մ. 40 սմ:
- 3) Վաղք 1000 մ. 3 րոպե 10 վայրկյանում:
- 4) Զու ջաշելով Թռիչք, ըստ յերկայնութիւն, 5 մ.
- 5) Սկավառակի նետում, ձեռների գումարը 45 մ.
40 սմ:
- 6) Նանակի նետում, լավագույն ձեռքով, 5 մ. 40 սմ:

Կանանց համար

- 1) Լողալ 100 մ., 2 րոպե 20 վայրկյանում:
- 2) Զու ջաշելով Թռիչք՝ ըստ զարձրութիւն, 120 սմ:
- 3) Վաղք 800 մետր, 3 րոպեում:
- 4) Թռիչք անդից, ըստ յերկայնութիւն, 3 մ. 10 սմ:
- 5) Գնդի հրում (Թեթևացրած) ձեռքի գումարը
11 մ.:

ՀՐԱՉԳՈՒԹՅՈՒՆ

(Տղամարդկանց լիվ կանանց համար)

- ա) Փոքր արամաշափանի հրացանով.
Հեռավորութիւնը— 50 մ.

Դիրքը—նստած կամ պանկած:

Նշան—№ 6 A:

Գնդակների թիվը—3-ը փորձելի և 10-ը ի հաշիվ տված (հաշված):

Ժամանակը—1 ընդհանուր, չհաշված փորձերը:

Աշակների թիվը վոչ պակաս 42-ից:

բ) Ցանկացած տեսակի հրացանով.

Հեռավորութունը—300 մ.:

Դիրքը—պանկած:

Նշան—№ 3:

Գնդակների թիվը—3 փորձելի և 10-ը ի հաշիվ տրված (հաշված):

Ժամանակ—10 ընդհանուր, չհաշված փորձերը:

Աշակների թիվը—75-ից վոչ պակաս:

Բացի ֆիզիկական վարժութիան վերահիշյալ նորմաներից, քննութիան ժամանակ պետք է իմանալ հետևյալը.

ա) Իմանալ դժբախտ դեպքերում առաջին օգնութիւն հասցնելու ձևերը.

բ) Իմանալ ինքնավերահսկողութիւն տարբերը:

Յերկրորդ անգամ քննութիւն տալու դեպքում ալ վարժութիւնների կատարումը չի պահանջվում:

Գննութիւն թուլլտվութիւն ստանում են ֆիզիկուլտուրական խմբակների անդամները, 17 տ. տղամարդիկ և 17 տ. կանայք և նրանք, վորմնց բժիշկը չի արգելում ֆիզիկուլտուրական վարժութիւններով պարապել:

Ձլուճապատ վայրերում ցանկալի լին դահուկալին մասսայական քննութիւն տալ բարդ ծրագրով (արտ-

գությունն և լեռները հաղթահարելու կարողութիւնն): Անհրաժեշտ է կընատել այն մրցումներէ ջանակը, վորոնք ընկնուած են Ֆիզիկուլտուրնիկէ վրա՝ ի հաշիվ նրանց կազմակերպչական բարելավման: Պետք է բավական կանգ առնել մարզանքի վրա, ինչպէս նաև խմբակի սեկցիաների մասսայական աշխատանքի վրա:

ԽՄԲԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎՈՐԱԿԻ ՄԱՍԻՆ

Նպատակ ունենալով Ֆիզիկուլտուրական խմբակները վերածելու ակադի համախմբված միջուկի, վորի ներքին և մասսայական աշխատանքների արդիունքը լուրջ նշանակութիւն ունեն լերկրի պաշտպանութիւն համար, անհրաժեշտ է խմբակի ներսում կատարել հետևյալ աշխատանքները.

ա) Ամրապնդել խմբակալիններէ ներքին դիպցիպլինան:

բ) Հասարակական ակտիվի կողբերի առաջջաշում (կազմակերպչ-մասսավիկ):

գ) Ղեկավարող բյուրօյի և խմբակի սեկցիաների ընարութիւնն ու նրանց պարբերական հաշիվաւթիւթիւնն ընդ. ժողովներում:

դ) Ֆիզիկուլտուր խմբակներէ սերտ, գործնական աշխատակցութիւնը Պաշր-Ավիաքիմի տեղական բջիջների հետ:

ե) Պաշր-Ավիաքիմի կազմակերպութիւնների միջոցով խմբակայինների ռազմական վարժութիւնն աստիճանն անցնելը:

զ) Բազմակողմանի և կիրարկելի Ֆիզիկական պատրաստականութիւնն կուրա՝ թե սեկցիոն ու մասսայա-

կան պարապմունքի գծով, և թե մրցման գծով:

է) Հասուկ ուղարկություն դարձնել սկանակներին:

ը) Խնայելի ակտիվ մասնակցությունը կուլտուր-
լուսավորական ուղիստան քննիչն և հասարակական
կամեպանիաներին:

թ) Գատաբել բուր խմբակայինների բժշկական
պարբերական ղննություն և սրան զուգընթաց քննու-
թյուններ կատարել:

ժ) Ֆիզկուլտուրնիկներին հետեւնացնելու դաստիա-
րակությունը:

ժա) Խմբակայինների ֆիզկուլտուրական դրագի-
ստության բարձրացում:

Վաչ մի բողբ չպետք է մոռանալ, վոր Ֆիզկուլտու-
րական խմբակները ԽՍՀՄ-ում յեկ կարող բավականա-
նայ միայն նեղ—Ֆիզկուլտուրական աշխատանքով, Վեր-
ջինիս ձևերը և մեթոդները պետք է լինեն նկուն, վոր-
պեսզի ամեն կերպ նպաստեն ֆիզկուլտուրական մաս-
սաներին հեղափոխական-դասակարգային դաստիարա-
կության և համախմբելով պրոլետարական հիմնական
կազմակերպությունների շուրջը — կուսակցության,
պրոֆսիոնությունների և կոմկերիտմիության շուրջը,
դաստիարակելով չուրաքանչյուր ֆիզկուլտուրնիկի
մեջ սոցիալիզմի ակտիվ շինարարի և խորհրդային
յերկրի պաշտպանի:

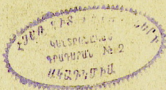
Ֆիզկական կուլտուրայի դերը Միության ուղիս-
տավորների ուղղական պատրաստության գործում
չափազանց մեծ է: Կարևորագույն պայմաններից մեկը
հանդիսանում է զլուղացիական յերիտասարդության
և, առաջին հերթին, խորհրդային անտեսությունների
և կոլտնտեսական յերիտասարդության ընդհանուր ֆիզ-

կուլտուրայի տաղարիղում: Յյս խնդրի կենսագործ-
մանն ամեն կերպ պետք է նպաստեն քաղաքի Ֆիզ-
կուլտուրական կազմակերպությաննեքը: Սահայն գյու-
ղացիության մեջ պրոպագանդ մղելով հոգուտ Ֆիզ-
կուլտուրայի, պետք է մենականորեն հրաժարվել ա-
կադեմիզմից և անմտաշնչությաննից: Պարզությունն
ու գործողելիությանն ապահովում են գյուղացիա-
կան մտտաներում ֆիզկուլտուրան տարածելու հաշ-
վությանը:

Սորհրդային ֆիզկուլտուրայի անցած շրջանը կա-
րելի չե հասարել նախապարտաստական շրջան: Մեր
տուայ խնդիր ե դրված — առավելագույն չափով մտակց-
նել ֆիզկուլտուրական աշխատանքները սոցիալիստա-
կան շինարարության և ԽՍՀՄ պաշտպանության ան-
միջակտն խնդրներին:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

	Եջ
1. Մարզը պատերազմի դիտավոր դնելն ե	3
2. Ճիզիկական կուլտուրան և սպորտը նախազորակոչային առգմական պատրաստության հիմքն են կազմում . . .	5
3. Ճիզիկուլտուրան ի սպաս միլիտարիստների	12
4. Ճիզիկական կուլտուրան ի սպաս ԽՍՀՄ պաշտպանու- թյան	17
5. Խորհրդային Ֆիզիկական կուլտուրայի առգմական խնդիրները	24

ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0038720

111
1969 30 4.

A $\frac{1}{3824}$

Б. Кальпус

Физкультура и оборона СССР